

İLK ÇEYREK İHRACATIMIZ 3,24 MİLYAR DOLAR

2021'in ilk çeyreğinde yüzde 7 artışla 3,24 milyar dolar ihracata ulaşan AKİB, 8 sektörün 7'sinde dış satım hacmini yükseltme başarısı gösterdi. Ocak-Mart döneminde AKİB'in ihracatında demir çelik sektörü zirvede yer alırken, ihracatını en fazla artıran sektör tekstil oldu.

TİM, İhracatın Yarınlarına Işık Tutuyor

Türkiye İhracatçılar Meclisi, odak teması 'Küresel Tedarik Zincirindeki Değişim' olan İhracat 2021 Raporu ile yol haritasını güncelledi.

Nisanda Adana Bir Başka Güzel

Narenciye diyarı Adana'yı uluslararası vitrine taşıyan Portakal Çiçeği Karnavalı, pandemi nedeniyle bu yıl dijital olarak düzenlendi.

Japonya'nın Yaşlıları Fırsatlar Sunuyor

Ortalama ömrün 86 yıl olduğu Japonya'da su ürünleri, tahıllar, meyve, kuruyemiş, sebze ve bitki preparatları ihracatında fırsatlar var.

Markanızı, buluşunuzu, tasarımınızı
tüm dünyada koruyoruz.

38 yıldır olduğu gibi...

destekphone: 444 43 44

www.destekpatent.com

Büyükdere Cad. Spine Tower No:243 Kat:13 Sarıyer 34485 İstanbul
T. 0212 329 00 00 F. 0212 346 02 64

Katma değerli ihracata özel önem vermeliyiz

GÜRKAN TEKİN

Akdeniz Hazır Giyim ve Konfeksiyon İhracatçıları Birliği Yönetim Kurulu Başkanı

Ülkemiz ihracatla büyümeye devam ediyor. Türkiye'nin ihracatı mart ayında bir önceki yılın aynı dönemine göre yüzde 42,2 artarak 18 milyar 985 milyon dolara yükselerek tüm zamanların en yüksek aylık ihracat rakamına ulaştı. Akdeniz İhracatçı Birlikleri olarak mart ayında Türkiye geneli ihracat artışının üzerinde rekor bir ihracat artışı yakalayarak 1 milyar 247 milyon dolarlık ihracata imza attık. Bu rakamın gerçekleşmesinde katkısı olan AKİB ailemizin 18.956 üyesinin her birine ayrı ayrı teşekkür ediyorum.

Pandeminin başından itibaren dünya pazarlarındaki gücümüzü ve etkinliğimizi korumak için yoğun bir sürecin içinden geçmekteyiz. İhracatımızın kesintisiz devamı için hükümetimizden aldığımız güçle birçok rekora imza attık ve atmaya da devam ediyoruz. İstiyoruz ki, dünyada ürünlerimizin ulaşmadığı, etkinliğimizin olmadığı bir pazar kalmasın. Gerçekleştirdiğimiz ihracat rakamlarımız bu çabalarımızın karşılığını bulması açısından bizleri son derece memnun etmektedir.

İHRACAT AİLESİ HER DESTEĞİN KARŞILIĞINI REKORLAR KIRARAK VERİYOR.

Birliklerimiz içinde mart ayında en fazla ihracatı 352,4 milyon dolarlık ihracat rakamına ulaşan Demir ve Demir Dışı Metaller İhracatçıları Birliğimiz gerçekleştirdi. Kimyevi Maddeler ve Mamulleri İhracatçıları Birliğimiz 310,8 milyon dolarlık ihracat ile ikinci, Hububat, Bakliyat, Yağlı Tohumlar ve Mamulleri İhracatçıları Birliğimiz ise 150,1 milyon dolar ile üçüncü sırada yer aldı. Bu dönemde en fazla ihracat gerçekleştirdiğimiz ülke ise 92,8 milyon dolar ile Irak oldu. Irak'ı 65,3 milyon dolar ile İtalya, 63

milyon dolar ile Hollanda, 57,2 milyon dolar ile Almanya ve 56 milyon dolar ile Rusya takip etti.

Yılın ilk çeyreğinde ise AKİB olarak ihracatımız 3 milyar 241 milyon dolara ulaştı. Bu dönemde en fazla ihracat gerçekleştirdiğimiz ülkelerin sıralaması ise Irak, Rusya Federasyonu, İtalya, Almanya ve İspanya şeklinde oluştu.

Avrupa pazarı başta olmak üzere koronavirüs pandemisinin zaman zaman etkisini artırması nedeniyle süreçten negatif etkilenmekteyiz. Bununla birlikte konteyner sıkıntısı ve lojistik maliyetlerdeki artışlar da ciddi şekilde bizleri zorlamaya başladı. İhracatın lokomotif sektörlerinden olan tekstil ve konfeksiyon olarak emek yoğun çalışan bir yapıda faaliyet göstermemiz nedeniyle de işçilik kalemindeki artışlar maliyetlerimizi yükseltti. Tüm bunlara ek olarak son günlerde sürekli artan ham madde fiyatlarından dolayı da ihracat pazarlarında fiyat tutturmakta zorlanmaya başladık.

Kaynaklarımızın ham madde yerine mamul ürüne dönüştürülüp ihracatının gerçekleştirilmesi noktasında sektör paydaşları ile sürekli görüşme halindeyiz. Uluslararası alandaki pazarlarımızı kaybetmemek için uygun ham madde temini noktasında ithalatın üzerindeki yüklerin en azından bu dönemde geçici de olsa azaltılmasına yönelik hükümetimizden destek bekliyoruz.

Geleneksel pazarlarımızın yanında Afrika, Türk Cumhuriyetleri ve Uzak Doğu'da daha etkin olma sürecindeyiz. Bu pazarlara ulaşma ve buralardaki etkinliğimizi artırma noktasında lojistik maliyetlerden pazara giriş desteklerine kadar hükümetimizden ilgi ve destek bekliyoruz. İhracat ailesi olarak; verilen her desteğin karşılığını rekorlar kırarak yansıttık. İhracatta yeni rekorlar kırabilmek için destek taleplerimizin karşılanacağına ve başarı hikayelerimize yenilerini ekleyeceğimize olan inancımızın tam olduğunu ifade etmek isterim.

AKİBaktüel

SAHİBİ

Akdeniz İhracatçı Birlikleri adına
Huriye Yamanyılmaz

YAYIN KURULU

Fatih Doğan, Fuat Tosyalı,
Gürkan Tekin, Hüseyin Arslan,
Nejdat Sin, R. Onur Kılıçer,

SORUMLU

YAZI İŞLERİ MÜDÜRÜ
Mehmet Ali Erkan

YÖNETİM YERİ

AKİB Limonluk Mah. Vali Hüseyin
Aksoy Cad. No:4 33120
Yenişehir / MERSİN
Tel: (0324) 325 37 37
Faks: (0324) 325 41 42
Web: www.akib.org.tr
e-posta: akib@akib.org.tr

YAPIM

NAR PR

Medya İletişim Danışmanlık

NAR PR Medya İletişim
Danışmanlık Ltd. Şti.

YAYIN DİREKTÖRÜ

Recep Şenyurt
senyurt@narprmedya.com

EDİTÖR

Nadide Akın
narpr@narprmedya.com

İLETİŞİM

Kurtuluş Mah. Ziyapaşa Blv.
Hürriyet Apt. B Blok Kat:1 D:2
Seyhan/ADANA
Tel : (0322) 606 54 59-79
e-posta: narpr@narprmedya.com

BASKI - CİLT

Plusone Basım
Maltepe Mah. Litros Yolu Cad.
2. Matbaacılar Sitesi No:1 BF1
Zeytinburnu / İSTANBUL

DAĞITIM

Albatros Dağıtım

• AKİB Aktüel Dergisi AKİB
adına NAR PR MEDYA İletişim
Danışmanlık Ltd. Şti. tarafından
yayına hazırlanmaktadır.

• AKİB Aktüel, Akdeniz İhracatçı
Birlikleri Genel Sekreterliği
tarafından ayda bir yayımlanır
ve ücretsiz dağıtılır.

• AKİB Aktüel'de yer alan
imzalı yazılar, yazarların kişisel
görüşleridir, Akdeniz İhracatçı
Birlikleri'ni bağlamaz.

• AKİB Aktüel'de yer alan yazılar
ve fotoğrafların her türlü telif
hakkı Akdeniz İhracatçı Birlikleri'ne
aittir. İzin alınmadan, kaynak
gösterilerek dahi iktibas edilemez.

AKİB'İN 2021 İLK ÇEYREK İHRACATI 3,24 MİLYAR DOLAR

6 > Değerlendirme

7 > Değerlendirme

İHRACATTA ÇİFTE REKOR

8 > Haber

'VERİMLİ, KALİTELİ VE
GÜVENLİ ÜRETİMİN
TEK YOLU ORTAK AKIL'

9 > Haber

KILIÇER: MOBİLYADA
AVRUPA'DAN YATIRIM
GELEBİLİR

10 > Haber

BİRLEŞİK KRALLIK
PAZARINDA YENİ
DÖNEM FIRSATLARI

11 > Haber

TÜRKİYE'NİN E-TİCARET
HACMİ 226,2 MİLYAR
TL'YE YÜKSELDİ

19 > Haber

'TARIMSAL HASILADA
CUMHURİYET
TARİHİNİN REKORU
KIRILDI'

20 > Haber

AKİB'İN BİRLİKTE
İHRACAT PROJESİ
GIDA ÜRETİCİLERİNİ
BULUŞTURUYOR

25 > Haber

HUBUBAT ÜRETİMİ ARTIYOR, BAKLIYAT
ÜRETİMİ DÜŞÜYOR

31 > Haber

GURBETÇİ GİRİŞİMCİ,
BİTKİSEL KÜP ÇAYINI
AVRUPA'YA SEVDİRECEK

33 > Haber

YENİ YATIRIMLARA
ÇKA'DAN HİBE
DESTEĞİ

40 > Haber

MERSİN LİMANI'NA
AYNI ANDA İKİ
MEGA GEMİ
YANAŞABİLECEK

bir bardak dolusu
SAĞLIK İÇİN...

TANLA GIDA SAN. VE TİC. LTD. ŞTİ.

Yenice Mah. Cemal Gürsel Bulvarı No:121/A Tarsus/Mersin
Tel: 0 324 651 51 11 Fax: 0 324 651 51 10 Gsm: 0 536 572 29 33
www.tanlababa.com - www.tanla.com.tr
info@tanla.com.tr

AKİB Koordinatör Başkanı
Huriye Yamanyılmaz

AKİB'İN 2021 İLK ÇEYREK İHRACATI 3,24 MİLYAR DOLAR

Pandemiye rağmen Avrupa, Afrika, Orta Doğu ve Bağımsız Devletler Topluluğu pazarlarında etkin olmayı sürdürdüklerini belirten AKİB Koordinatör Başkanı Huriye Yamanyılmaz, "Mart ayında bir önceki yılın aynı dönemine göre yüzde 44 artışla 1,24 milyar dolar ihracata imza attık. 2021'in ilk çeyreğinde bölge ihracatımız yüzde 7 artışla 3,24 milyar dolara ulaştı." dedi.

Akdeniz İhracatçı Birlikleri (AKİB) Koordinatör Başkanı Huriye Yamanyılmaz, Covid-19 pandemisinin etkilerine rağmen mart ayında geçen yılın aynı dönemine kıyasla yüzde 44 artışla 1,24 milyar dolar ihracat gerçekleştirdiklerini, 2021'in ilk çeyreğinde ise bölge ihracatının yüzde 7 artışla 3,24 milyar dolara ulaştığını açıkladı.

Mart ayında 18,98 milyar dolarlık ülke ihracatına yüzde 7,3 oranında destek verdiklerini kaydeden Yamanyılmaz, "Covid-19'un yarattığı zorlu koşullara rağmen üretebilme ve tedarikçi gücünü artıran Birliğimiz, ülke ortalamasının üzerinde bir performans sergiledi. Bu ayda en fazla ihracatı yüzde 95 artış ve 92,7 milyon dolar değer ile Irak'a gerçekleştirdik. Yüzde 122 artış ve 65,2 milyon dolar değer ile İtalya ikinci, yüzde 16 artış ve 63 milyon dolar ile Hollanda üçüncü sırada yer aldı." dedi.

AKİB'in mart ayındaki ihracat hacminde en yüksek artış sağladığı ülkeleri değerlendiren Yamanyılmaz, "Pazar çeşitliliğinde yoğunlaştığımız Afrika Kıtasının lider ülkelerinden

Nijerya pazarında yüzde bin 96 oranında artış sağlayarak 55,8 milyon dolar değer ile rekor kırdık. Nijerya'yı yüzde 337 artış ve 29,6 milyon dolar değer ile Yunanistan ikinci sırada, yüzde 140 artış ve 35,7 milyon dolar değer ile Birleşik Krallık üçüncü sırada takip etti." diye konuştu.

'Sahra Altı Afrika pazarına giriş kapısı Nijerya'

AKİB'in mart ayında ihracatını 11 karta yakın artırdığı Nijerya'yı büyüteç altına alan Yamanyılmaz, şunları söyledi: "Sahra Altı Afrika'nın en büyük pazarı olan Nijerya'da 2016'da 36 milyon dolar düzeyinde olan ihracatımız yıldan yıla katlanarak 2020'de 174,7 milyon dolara yükseldi. AKİB olarak kimya, demir çelik, hububat ve bakliyat, elektrik-elektronik, inşaat ve mobilya sektörlerinde varlık gösterdiğimiz Nijerya pazarında 2021'in ilk üç ayında ise yüzde 287 artışla 128,3 milyon dolar ihracat değerine ulaştık. Nijerya, 47 milyar dolarlık ithalat hacmi, 15 ülkenin üye olduğu Batı Afrika Devletleri Ekonomik Topluluğu'nun lideri olması ve 200 milyona yaklaşan nüfusuyla kıtanın en önemli ülkeleri arasında yer alıyor."

'En yüksek ihracat artışları tekstil, demir çelik ve mobilyada'

AKİB olarak mart ayında 8 sektörün tamamında artış yakaladıklarını, en güçlü performansları tekstil, demir çelik ve mobilyada sergilediklerini belirten Yamanyılmaz, "En fazla ihracatı yüzde 76 artış ve 352,4 milyon dolar değerle Demir ve Demir Dışı Metaller İhracatçıları Birliği'miz gerçekleştirdi. Yüzde 21 artış ve 310 milyon dolar değer ile Kimyevi Maddeler ve Mamulleri İhracatçıları Birliği'miz ikinci, yüzde 35 artış ve 150 milyon dolar değer ile Hububat, Bakliyat, Yağlı Tohumlar ve Mamulleri İhracatçıları Birliği'miz üçüncü sırada yer aldı. Yine bu ayda Yaş Meyve Sebze İhracatçıları Birliği'miz performansını yüzde 14 artırarak 113,4 milyon dolar ihracat gerçekleştirdi. Tekstil ve Hammaddeleri İhracatçıları Birliği'miz yüzde 86 artışla 112 milyon dolarlık, Mobilya, Kağıt ve Orman Ürünleri İhracatçıları Birliği'miz yüzde 67 artışla 105,6 milyon dolarlık, Su Ürünleri ve Hayvansal Mamulleri İhracatçıları Birliği'miz yüzde 38 artışla 30,6 milyon dolarlık, Hazır Giyim ve Konfeksiyon İhracatçıları Birliği'miz yüzde 36 artışla 26,5 milyon dolarlık ihracata imza attılar." diye konuştu.

1,24
MİLYAR
DOLAR

AKİB'İN MART
AYI İHRACATI

İHRACATTA ÇİFTE REKOR

Mart ayında Türkiye'nin ihracatı, pandemiye rağmen geçen yılın aynı ayına göre, yüzde 42,2'lik artışla, 18 milyar 985 milyon dolara ulaşarak Cumhuriyet tarihinin en yüksek aylık ihracat rakamı oldu. İhracat Ailesi, ocak-mart döneminde 2020 yılındaki ilk çeyreğe göre yüzde 17,3'lük artışla 50 milyar 23 milyon dolarlık ihracatla da tüm zamanların en yüksek ilk çeyrek rakamına imza attı.

Ticaret Bakanı Ruhsar Pekcan, Türkiye İhracatçılar Meclisi (TİM) Başkanı İsmail Gülle ile birlikte düzenlediği toplantıda mart ayı ve ilk çeyrek dış ticaret rakamlarını açıkladı. Pandeminin yarattığı tüm olumsuzluklara rağmen dış ticarete oldukça pozitif bir tabloya sahip olduklarını ifade eden Bakan Pekcan, ihracatçıların dirençli, dinamik ve dirayetli bir şekilde Türk ürünlerini dünyanın dört bir noktasına ulaştırmaya devam ettiğini vurguladı. Bakan Pekcan, daha önce 2020'nin Aralık ayında 17,84 milyar dolarla en yüksek aylık ihracat rekorunun kırıldığına işaret ederek, "Şimdi bu rekorumuzu da geçerek aylık ihracat tutarları bakımından çok önemli yeni bir rekor elde ettik. Mart ayında ihracatımız, geçen sene mart ayına göre yüzde 42,2 artışla 18 milyar 985 milyon dolara ulaşmıştır. Ortaya çıkan rakamlar tüm zamanların en yüksek aylık ihracat rakamıdır. 18 milyar doları bile gerçekleştirememiştik, 19 milyar doları yakaladık çok şükür. Bu ihracatçılarımızın bir zaferidir." diye konuştu.

Pekcan, 2021 yılı ilk çeyrek dış ticaret rakamlarına ilişkin olarak da şunları söyledi: "İlk çeyrekte ihracatımız yüzde 17,3 artışla 50 milyar 23 milyon dolar olarak gerçekleşti. Bu rakam, bugüne kadar ki en yüksek ilk çeyrek ihracat değeridir. 2020 son çeyreğinde olduğu gibi ilk çeyrekte de 50 milyar doların üzerinde bir ihracat başarısını gösterdik."

'İlk çeyrek ve aylık ihracat rekorunun gururunu yaşıyoruz'

TİM Başkanı İsmail Gülle ise milli menfaatlere hizmet eden bir bilinçle sorumlulukları yerine getirdiklerini belirtti.

**50
MİLYAR
DOLAR**

**TÜRKİYE'NİN
2021 YILI İLK
ÇEYREK
İHRACATI**

Gülle, "Geçtiğimiz aralık ayında, tüm zamanların aylık ihracat rekoruna imza atmıştık. Yine rekorla kapattığımız ocak ve şubat aylarından sonra, ihracat ailesi mart ayında da oldukça başarılı bir performans ortaya koydu. Bu ay tüm zamanların aylık ihracat rekorunu tazelemenin gururunu yaşıyoruz. Aynı zamanda, mart ayı ihracat rakamımızla beraber, en yüksek birinci çeyrek ihracatını da gerçekleştirmiş olduk. Her zaman daha ileriye gitmek, daha iyisini hedeflemek, bu aile için köklü bir gelenek. İhracat günlük olayların, farklı görüşlerin ötesinde, bir memleket meselesidir." dedi.

'Otomotiv, kimya ve hazır giyim zirvede'

Mart ayı ve 2021 yılı ilk çeyrek ihracat rakamlarını detaylandıran Başkan Gülle, şunları söyledi: "Mart ayında 2,89 milyar dolarlık ihracat gerçekleştiren otomotiv sektörümüz liderliğini korurken; 2 milyar dolara ulaşan kimyevi maddeler sektörümüz ikinci, 1,67 milyar dolara ulaşan hazır giyim sektörümüz ise üçüncü oldu. Bu ay en güçlü artış performansına imza atan sektörler; yüzde 124 artışla 154 milyon dolara ulaşan gemi ve yat sektörü, yüzde 75 artışla 247 milyon dolara ulaşan savunma ve havacılık sektörü; yüzde 58 artışla 1,54 milyar dolara ulaşan çelik sektörleri oldu. Yılın ilk çeyreğinde ise, 7,69 milyar dolarla otomotiv birinci, 5,31 milyar dolarla kimyevi maddeler ikinci, 4,70 milyar dolarla hazır giyim ve konfeksiyon sektörü üçüncü oldu."

Mart ayında 150 ülkede ihracatı artırma başarısı gösterdiklerini kaydeden Gülle, "İhracatçılarımızın mart ayında en çok ihracat gerçekleştirdiği ilk 3 ülke; 1,67 milyar dolarla Almanya, 1,24 milyar dolarla ABD ve 1 milyar 6 milyon dolarla Birleşik Krallık oldu. İhracatımızı tutar bazında en çok artırdığımız ülkeler ise; 535 milyon dolarlık artışla Birleşik Arap Emirlikleri, 439 milyon dolarlık artışla İtalya ve 437 milyon dolarlık artışla Irak oldu." ifadelerini kullandı.

'VERİMLİ, KALİTELİ VE GÜVENLİ ÜRETİMİN TEK YOLU ORTAK AKIL'

Uludağ Ekonomi Zirvesi'nde tarımın geleceğine yönelik atılacak adımlar ve stratejilerin ele alındığı Tarımda Yeni Vizyon Paneli'ne katılan Akdeniz Yaş Meyve Sebze İhracatçılar Birliği Yönetim Kurulu Başkanı Nejdât Sin, "Verimli, kaliteli ve güvenli üretimi sürdürürebilmek için ortak akılla yürüttüğümüz çalışmalar sektörümüzün yol haritasını belirliyor." dedi.

Ekonomist Dergisi Haber Müdürü Aram Ekin Duran'ın moderatörlüğünde gerçekleştirilen Tarımda Yeni Vizyon Paneli'ne Akdeniz Yaş Meyve Sebze İhracatçılar Birliği Yönetim Kurulu Başkanı Nejdât Sin'in yanı sıra Bunge Gıda Türkiye Ülke Lideri Turgut Yeğenağa, Süttaş Yönetim Kurulu Başkanı Muharrem Yılmaz, Adana Çiftçiler Birliği Başkanı Mutlu Doğru ve Türkiye Yem Sanayicileri Birliği Başkanı Ülkü Karakuş görüşlerini dile getirdi.

Türkiye'de ürün deseninden toprak işlemeye, bitki bakımından zirai mücadele yöntemlerine kadar gelişmiş bir yapıda tarımsal faaliyetlerin devam ettiğini kaydeden Başkan Nejdât Sin, "Özellikle son üç yıllık süreçte bu yapının daha da güçlenmesi için ihracatçı

birlikleri olarak toplantılar düzenliyor, sektörümüzün paydaşlarıyla durum değerlendirmesi yapıyoruz. Verimli, kaliteli ve güvenli üretimi sürdürmek için ortak akılla yürüttüğümüz bu çalışmalarımız sektörümüzün yol haritasını da büyük ölçüde şekillendirmektedir." dedi.

'Sağlıklı, ucuz ve güvenilir gıda üretimi temel amaç'

Covid-19 pandemisi sürecinde sürdürülebilir gıda güvenliğinin ön plana çıktığını vurgulayan Başkan Sin, "Yeni dünya düzeninde tarım ve gıda sektöründe elde edilen ürünlerin sağlıklı, ucuz ve güvenilir olması temel amaç; bunun sürdürülebilir, verimli ve sürekli kılınması ise artık temel hedef oldu. Tarladan tabağa gelinceye kadar yetiştirilen tüm meyve ve sebzelerin izlenebilirliğinin ve tüm sürecin şeffaf bir şekilde ortaya konulması gerekmektedir. Biz bu kapsamdaki çalışmalarımızı ilgili bakanlıklar, üreticili birlikleri, ziraat odaları, ziraat mühendisleri odası, zirai ilaç bayileri ve zirai danışmanlar ile beraber yürütüyoruz." diye konuştu.

'Üretim, hasat ve hasat sonrası olmak üzere üç önemli aşama var'

Üretim, hasat ve hasat sonrası işlemleri en uygun yöntemlerle yapmaya büyük özen gösterdiklerini kaydeden Başkan Sin, şunları söyledi: "Birinci aşamada çevre dostu olan biyolojik ve biyoteknik zirai mücadele yöntemlerinin seçilmesi önem taşıyor. Bu konuda gün-derece, kısır sinek teknolojileri, faydalı böcek ve farklı tuzaklar kullanımı ile eğer gerekli ise doğru zamanda doğru zirai mücadelenin uygulanmasını sağlamak için gerekli tüm çalışmaları yapmaktayız. İkinci aşamadaki hasat ve hasat sonrası işlemlerde işçilerin eğitimi, hasat işlerinde kullanılacak ekipmanların belirlenmesi ve hasat sonrasında ön eleme, ayıklama işleri önem taşıyor. Sürekli iyileştirmelerle ürün kayıplarının en aza indirilmesi çalışmalarını destekliyoruz. Üçüncü aşamada ise paketleme ve pazarlama konusu geliyor. Pandemi süresince fileli ambalajlar veya kapalı ambalajların kullanımı ön plana çıktığından paketleme tesislerinin bu tercihlere uygun ekipman ve donanımlarla faaliyetlerini sürdürmeleri için gerekli önlemleri aldık."

KILIÇER: MOBİLYADA AVRUPA'DAN YATIRIM GELEBİLİR

"AB Yeni Müzakere Sürecinde Mobilya, Kağıt ve Orman Ürünleri Sektörünü Neler Bekliyor?" başlıklı webinara ev sahipliği yapan AKAMİB Başkanı Onur Kılıçer "Tekstilde olduğu gibi mobilyada da Avrupa'dan Türkiye'ye yatırımların geleceğini, AB'nin Çin'den ithalat yerine Türkiye ile işbirliği içerisinde olacağını öngörüyoruz." dedi.

Avrupa Birliği'ne (AB) mobilya ihracatının yüzde 35'ini tek başına gerçekleştiren Akdeniz Mobilya Kağıt ve Orman Ürünleri İhracatçıları Birliği (AKAMİB), Türkiye ve AB arasındaki ticari ilişkilerin geliştirilmesine yönelik konuları düzenlediği webinarı ele aldı. "AB Yeni Müzakere Sürecinde Mobilya, Kağıt ve Orman Ürünleri Sektörünü Neler Bekliyor?" başlıklı webinar, Ticaret Bakan Yardımcısı Gonca Işık Yılmaz Batur, Türkiye İhracatçıları Meclisi (TİM) Başkanı İsmail Gülle, Dış Ekonomik İlişkiler Kurulu (DEİK) Başkanı Nail Olpak, AKAMİB Başkanı Onur Kılıçer ve AKAMİB Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı Bülent Aymen'in katılımıyla gerçekleştirildi. Başta mobilya olmak üzere kağıt ve orman ürünleri sektörünün AB pazarı projeksiyonunun konuşulduğu etkinlikte, ayrıca Gümrük Birliği'nin güncellenmesi ve Avrupa Yeşil Mutabakatı gibi konular değerlendirildi.

AKAMİB Başkanı Kılıçer, sektörün AB'ye yönelik 400 milyon dolarlık ihracatının yüzde 35'ini AKAMİB'in gerçekleştirdiğini belirterek, "Tekstilde olduğu gibi mobilyada da Avrupa'dan Türkiye'ye yatırımların geleceğini, AB'nin Çin'den ithalat yerine Türkiye ile işbirliği içerisinde olacağını öngörüyoruz. Yatırımlarımızın yeni olması sayesinde Avrupa Yeşil

400
MİLYON
DOLAR

TÜRKİYE'NİN
AVRUPA
BİRLİĞİ'NE
YÖNELİK
MOBİLYA
İHRACATI

Mutabakatı gibi bir sürece hızlıca adapte olabilecek teknolojiye sahibiz." dedi. AB'nin mobilya sektöründeki ithalat hacminin 19 milyar dolar olduğuna dikkati çeken Kılıçer, AB ülkelerine mobilya nihai ürünlerin yanı sıra ham madde ve ara malı ihracatına da başladıklarını, artış oranlarının gayet iyi durumda olduğunu dile getirdi.

'AB pazarında ticaretimizi eşit şartlarda güçlendirmeliyiz'

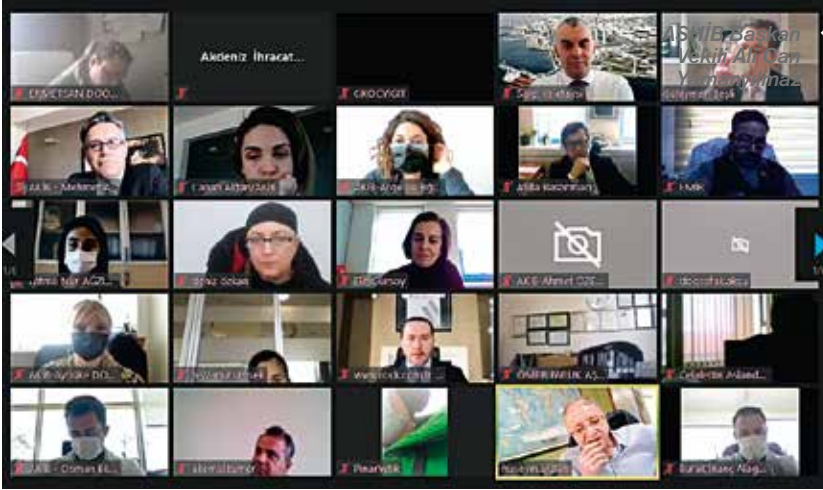
Ticaret Bakan Yardımcısı Gonca Işık Yılmaz Batur, Yeşil Mutabakatın rekabete etki edecek bir dönüşüm olmasını istemediklerini vurgulayarak "Gümrük Birliği'nin 21'inci yüzyılın gerekliliği doğrultusunda yenilenmesi için çalışıyoruz ve iş dünyasının tüm paydaşlarıyla görüşmelerimizi sürdürüyoruz. Amacımız AB ile eşit şartlarda rekabet etmek ve ticari ilişkilerimizi güçlendirmektir." dedi.

TİM Başkanı Gülle ise, dış ticaret fazlası veren mobilya sektörünün hem ihracat hem de istihdam açısından Türkiye ekonomisi için çok önemli olduğunu söyledi. Gülle, "AB'nin yanı sıra 100 milyar dolar ticaret hacmi hedeflediğimiz ABD'de de sektörümüzün hızlıca büyümesi için çalışıyoruz." diye konuştu.

DEİK Başkanı Nail Olpak ise Yeşil Mutabakatı ile AB'nin geleceğin ticaret kurallarını yeniden yazdığını belirterek, önümüzdeki süreçte sosyal, çevresel, temel insan hakları gibi konuların belirleyici olacağını söyledi.

AKAMİB Başkan Yardımcısı Bülent Aymen de konuşmasında Gümrük Birliği'nin geline nokta Türkiye ihracatına negatif etki yaptığını belirterek "AB'nin üçüncü ülkelerle yaptığı STA'ları Türkiye doğrudan kabul etmek zorunda kalıyor. AB'ye üye olmadığımız için üçüncü ülkelere gümrük vergisinden muaf ihracat yapamıyoruz, ama onlar bizim pazarımıza vergisiz ürün satabiliyor." dedi.

BİRLEŞİK KRALLIK PAZARI'NDA YENİ DÖNEM FIRSATLARI

AB'den ayrılan Birleşik Krallık'ın Türkiye ile imzaladığı Serbest Ticaret Anlaşması (STA) ile başlayan yeni dönemde sanayi ürünlerinde tüm vergiler sıfırlandı, 90 civarında tarım ürünüde ilave avantajlar elde edildi. Çikolata, şekerleme ve bisküvi ürünlerinde ilave tavizler kazandıran STA, paketleme, ambalaj, eczacılık ve sağlık ürünleri ile elektronik sektörlerinde yeni ihracat fırsatları yarattı.

Akdeniz İhracatçı Birlikleri (AKİB), Brexit süreciyle AB'den ayrılan Birleşik Krallık'ın Türkiye ile imzaladığı Serbest Ticaret Anlaşması (STA) ile başlayan yeni dönemde 692 milyar dolarlık ithalat hacmi bulunan bu ülkedeki fırsatlarla ilgili üyelerini bilgilendirdi. İnternet ortamında düzenlenen 'Brexit Sonrası Birleşik Krallık Pazarı Bilgilendirme Toplantısı'nda 24 Şubat 2021 tarihinde yürürlüğe giren STA ile sanayi ürünlerinde tüm vergilerin sıfırlandığı, 90 civarında tarım ürünüde ilave avantajlar elde edildiği belirtildi. Çikolata, şekerleme ve bisküvi ürünlerinde ilave tavizler kazandıran STA'nın paketleme, ambalaj, eczacılık ve sağlık ürünleri ile elektronik sektörlerinde yeni ihracat fırsatları doğurduğu vurgulandı.

AKİB, Birleşik Krallık pazarında 6 sektörde etkin

AKİB Genel Sekreteri Mehmet Ali Erkan'ın moderatörlüğünde çevrimiçi gerçekleştirilen 'Brexit Sonrası Birleşik Krallık Pazarı Bilgilendirme Toplantısı'na Ticaret Bakanlığı Uluslararası Anlaşmalar ve Avrupa Birliği Genel Müdür Yardımcısı Atilla Bastırmacı, Ticaret Bakanlığı AB ve Dış İlişkiler Genel Müdürlüğü Daire Başkanı Elif Gürsoy, Birleşik Krallık

Londra Ticaret Başmüşaviri Mustafa Süleyman Beşli, Akdeniz Hububat, Bakliyat, Yağlı Tohumlar ve Mamulleri İhracatçıları Birliği (AHBİB) Yönetim Kurulu Başkanı Hüseyin Arslan, Türkiye Petrol Rafineleri A.Ş. Rafineri&Trading Entegrasyon Direktörü Sarp Yeletayşi katıldı.

Webinarın açılışını yapan AKİB Genel Sekreteri Mehmet Ali Erkan, Brexit sonrası pazarla ilgili gelişmeler konusunda gerek Ticaret Bakanlığı müzakerecileri gerekse Londra Ticaret Müşavirliği'nden konuyu ilk elden yürütmeleri hasebiyle durum değerlendirmesi almanın önemi-ne işaret etti.

STA ile kazanımlar konusunda ilave tavizler sağlandı

İlk sözü olan konuşmacı Atilla Bastırmacı Türkiye-Birleşik Krallık arasında imzalanan STA ile birlikte daha önce Gümrük Birliği'nin her iki ülkeye sağladığı kazanımlar korunurken karşılıklı ticarete ortaya çıkması muhtemel mali kayıpların da önüne geçildiğini söyledi. Daire Başkanı Elif Gürsoy ise Birleşik Krallık'ın AB'den ayrılmasının ardından 165 ülkeyle ticaret rejimini yeniden kurguladığını ifade edip, Türkiye-Birleşik Krallık STA'sının temel amacının Gümrük Birliği şartlarını günümüze uyarlamak olduğunu vurguladı.

Bakanlık yetkilileri, mal ticareti, hizmetler, yatırımlar, güvenlik ve eğitim gibi birçok alanı kapsayan bu STA ile sanayi ürünlerinde gümrük vergilerinin sıfırlandığını, 90 civarında tarım ürünüde ilave avantajlar elde edildiğini anlattı. Anlaşmanın en önemli unsurunun artık menşe beyanı ile ticaret yapılması ve menşe kurallarına geçilmesi olduğunun altı çizildi.

Londra Ticaret Başmüşaviri Mustafa Süleyman Beşli ise yeni dönemde bu pazarda paketleme, ambalaj, eczacılık ve sağlık ürünleri ve elektronik sektörlerinde fırsatlar bulunduğunu belirtti. AHBİB Başkanı Hüseyin Arslan da STA ile birlikte bu ülkede çikolata, şekerleme ve bisküvi gibi ürünlerde ilave tavizler kazandıklarını dile getirdi. Başkan Arslan ayrıca önümüzdeki dönem müzakerelerde özellikle makarna gibi ürünlerde kotaların kalkmasına yönelik görüşmelerin önemine vurgu yaptı. Sarp Yeletayşi ise kimya sektörünün bu ülkedeki ihracatını değerlendirip, Tüpraş'ın Londra yatırımı hakkında bilgiler paylaştı.

692
MİLYAR
DOLAR

BİRLEŞİK
KRALLIK'IN
İTHALAT
HACMI

TÜRKİYE'NİN E-TİCARET HACMI 226,2 MİLYAR TL'YE YÜKSELDİ

Türkiye'de 256 bin 861 işletmenin e-ticaret faaliyetinde bulunduğunu belirten Ticaret Bakanı Ruhsar Pekcan, "2020 yılı itibarıyla ülkemizde e-ticaret hacmi 2019 yılına göre yüzde 66 artış göstererek 136 milyar liradan 226,2 milyar liraya yükseldi." dedi.

Ticaret Bakanı Ruhsar Pekcan, 2020 yılı e-ticaret verilerini açıkladığı toplantıda dünya genelinde internet üzerinden yapılan ticaretin yıllık bazda yüzde 18 büyüdüğünü, Türkiye'de ise e-ticaret hacminin 2019 yılına göre yüzde 66 artış göstererek 136 milyar liradan 226 milyar 200 milyon liraya yükseldiğini belirtti. E-ticaret gümrük ticaret beyannamesini geçen yıl haziran itibarıyla devreye aldıklarını hatırlatan Bakan Pekcan, "Haziran-Aralık 2020 dönemi için, yani 6 aylık bir dönem için ülkemiz genel ihracat rakamı 108 milyar 71 milyon dolar iken, aynı dönemde e-ihracat rakamımız 1 milyar 421 milyon dolar olarak gerçekleşti. Söz konusu altı aylık dönemde e-ihracatın genel ihracata oranı ise yüzde 1,3 olarak tespit edildi. Bu oran dünyada yaklaşık yüzde 4,4 seviyesinde gerçekleşti." diye konuştu.

'E-ticaret ülkemizde dinamik bir gelişim gösteriyor'

Geçen yıl salgının başladığı dönemlerde genel ticarete düşüş gözlemlenirken e-ticaretin artış trendini sürdürdüğünü kaydeden Bakan Pekcan, şunları söyledi: "E-ticaret harcamalarının gayri safi yurtiçi hasıladaki oranı bir önceki yıla göre yüzde 51,8'lik önemli bir artışla yüzde 4,1 olarak ortaya çıktı. Milli gelire oranla görülen bu artış e-ticaretin ülkemizde nasıl dinamik bir biçimde geliştiğine dair bir diğer çarpıcı örnektir. E-ticaret hacminin genel ticarete oranı 2019 yılında yüzde 9,8 iken, 2020 yılında 5,9 puan artışla ortalama yüzde 15,7'ye yükselmiştir. Bu oranın yıl içinde mayıs ve kasım aylarında olduğu gibi yüzde 19'a kadar çıktığı da görülmektedir. Gelişmiş ülkelerin ortalaması yüzde 12,3 civarındadır."

Bakan Pekcan, e-ticarette yüzde 129 ile beyaz eşya, yüzde 38 ile giyim, ayakkabı ve aksesuar, yüzde 56 ile elektronik, yüzde 61 ile yemek, yüzde 105 ile ev, bahçe, mobilya ve dekorasyon sektörü, yüzde

200'ün üzerinde artışla gıda-süpermarket, yüzde 43 ile eğitim ve danışmanlık, yüzde 100 ile çiçekçilik ve yüzde 189 ile metalürji ve kimya sektörünün en fazla artış gösteren alanlar olduğunu bildirdi. Pekcan, buna karşın hava yolları, seyahat taşımacılık, konaklama, eğlence ve sanat sektörlerinde geçen seneye göre yüzde 46'ya varan düşüşlerin göze çarptığını aktardı. E-ticaret hacminin, 138,4 milyar lirasını karth ödemeler, 80,4 milyar lirasını havale/EFT ödemeleri, 7,4 milyar lirasını kapıda ödemelerin oluşturduğunu dikkati çeken Pekcan, toplam site ziyaretlerinin e-ticarete dönüşüm oranının yüzde 1,8 olduğunu, bu oranın dünyada yüzde 2,6 düzeyinde bulunduğunu ifade etti.

Küresel e-ticaret hacmi 6,5 trilyon dolara çıkacak

E-ticaretin alternatif bir ticaret metodu olmaktan çıktığını ve giderek daha fazla gündelik hayatın, ticaretin ve alışverişin parçası olduğunu belirten Bakan Ruhsar Pekcan, "2020 yılında küresel perakende e-ticaret hacminin bir önceki seneye göre yüzde 23 artışla 4,3 trilyon dolara

yükselmiş olduğu tahmin edilmektedir. Önümüzdeki 3 sene içinde de bu artışın daha da ivmeleneyeceği ve mevcut seviyeye göre yüzde 50 gibi bir artışla 6,5 trilyon dolara kadar çıkabileceği öngörülmektedir." diye konuştu.

E-ticaretin güvenli yapılmasına ilişkin altyapılara verdikleri öneme dikkati çeken Pekcan, e-ticarette güven damgası uygulaması kapsamında bugüne kadar 35 e-ticaret sitesinin bu damgayı aldığını bildirdi.

AKİB, PANDEMİYE RAĞMEN BAŞARI HİKÂYELELERİ YAZIYOR

Mersin, Adana, Hatay, Kayseri ve Karaman illeri başta olmak üzere ülkemizde üretilen sanayi ve tarım ürünlerine küresel pazarlarda değer kazandıran Akdeniz İhracatçı Birlikleri (AKİB) 2021 yılının ilk çeyreğinde geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 7 artışla 3 milyar 240 milyon dolar ihracat gerçekleştirirken, 8 sektörün 7'sinde dış satım hacmini artırma başarısı gösterdi. 2021 yılı Ocak-Mart ayları arasında AKİB'in ihracatında demir çelik sektörü zirvede yer aldı. En fazla ihracatta kimya sektörü ikinci, yaş meyve sebze sektörü üçüncü oldu. Söz konusu dönemde AKİB'in ihracat hacmini en fazla artırdığı sektör tekstil oldu. Hububat ve bakliyatla 90'a yakın ülkede artış kaydeden AKİB, hayvansal gıdada süt ürünleri ile Çin pazarında rekorlar kırdı. Türkiye'nin yaş meyve sebze ihracatının yüzde 42'sine imza atan AKİB, kimya sektöründe ise Nijerya'ya yönelik ihracatını 5'e katladı. Hazır giyim ihracatında Avrupa pazarında güçlenen AKİB, orman tali ürünlerinde de dikkat çeken rakamlara ulaştı.

ADMİB

AKİB'in ilk çeyrek ihracatında zirve ADMİB'in

Akdeniz Demir ve Demir Dışı Metaller İhracatçıları Birliği (ADMİB), 2021'in ilk çeyreğinde geçen yılın aynı dönemine kıyasla yüzde 29 artış sağlayıp 883,7 milyon dolarlık ihracat gerçekleştirdi. ADMİB, söz konusu dönemde AKİB'e bağlı 8 birlik arasında zirvede yer aldı.

2021 yılı Ocak-Mart ayları arasında 774 bin 492 ton ürünü dünya pazarlarında değerlendiren ADMİB, yüzde 25 artışla 197 milyon dolarlık demir ve demir dışı metaller, yüzde 34 artışla 490,5 milyon dolarlık çelik ihraç etti. Aynı dönemde ülke geneli sektör ihracatı ise demir ve demir dışı metallerde 2,57 milyar dolar, çelikte 3,81 milyar dolar olarak gerçekleşti. 2021'in ilk çeyreğinde ADMİB'in ihracatı ürün grupları göre değerlendirildiğinde yüzde 18 pay ve 159,5 milyon dolar değer ile demir çelik yassı kaplama ilk sırada yer aldı. Bunu yüzde 8 pay ve 72,9 milyon dolar değer ile demir çelik boru ikinci sırada, yüzde 6 pay ve 51,4 milyon dolar değer ile demir çelik inşaat aksamı üçüncü sırada takip etti. Bu dönemde ADMİB'in en fazla ihracat yaptığı ülkeler listesinde yüzde 24 artış ve 75,2 milyon dolar değer ile İsrail ilk sırada yer aldı. Birlik ihracatında yüzde 9 pay alan İsrail'in ardından yüzde 94 artış ve 66,4 milyon dolar değer ile İspanya ikinci, yüzde 15 azalış ve 52,6 milyon dolar değer ile Irak üçüncü oldu.

2021 yılında ADMİB'in en güçlü ihracat performansını ortaya koyduğu ay mart oldu. Birlik, demir ve demir dışı metallere yüzde 57 artışla 79,8 milyon dolar, çelikte yüzde 106 artışla 196,8 milyon dolar ihracata imza attı. Mart ayında 277 bin 347 ton ürünü küresel pazarlarda değerlendiren ADMİB, yüzde 200 artış ve 63,2 milyon dolar değer ile en çok demir çelik yassı kaplama ihraç etti. Yüzde 81 artış ve 34,3 milyon dolar değer ile demir çelik boru ikinci, yüzde 858 artış ve 21,6 milyon dolar değer ile demir çelik filmaşın üçüncü sırada yer aldı. Mart ayında ADMİB'in en fazla ihracat yaptığı ülkelerde yüzde 397 artış ve 25,6 milyon dolar değer ile İspanya birinci, yüzde 825 artış ve 21,5 milyon dolar değer ile Hollanda ikinci, yüzde 6 artış ve 19,9 milyon dolar değer ile Mısır üçüncü sırada yer aldı.

AHKİB

Hazır giyim Avrupa'nın üç ülkesinde atılım yaptı

Akdeniz Hazır Giyim ve Konfeksiyon İhracatçıları Birliği (AHKİB), 2021'in ilk çeyreğinde 10 bin 424 ton ürünü ihracat pazarlarında değerlendirerek Türkiye'ye 77,2 milyon dolar döviz kazandı. 2020 yılı Ocak-Mart döneminde yüzde 18 oranında artış yakalayan AHKİB'in ihracat hacmini en çok artırdığı ülkeler listesinde Bulgaristan, Polonya ve İtalya ilk üç sırada yer adı.

İlk çeyrekte 4,7 milyar dolarlık Türkiye geneli sektör ihracatından yüzde 2,5 pay alan AHKİB'in ana pazarlarını Avrupa, Amerika ve Ortadoğu ülkeleri oluşturdu. Bu dönemde en fazla ihracatı 21,4 milyon dolar değer ile İspanya'ya gerçekleştiren AHKİB'in en büyük ikinci pazarı yüzde 64 artış ve 15,4 milyon dolar değer ile Almanya, üçüncü pazarı ise yüzde 188 artış ve 4,7 milyon dolar değer ile Polonya oldu. Ocak-Mart ayları arasında AHKİB'in ihracatını en fazla artırdığı ülkeler değerlendirildiğinde ise ilk sırada yüzde bin 442 artış ve 2,4 milyon dolar değer ile Bulgaristan birinci sırada yer aldı. Bu ülkeyi yüzde 188 artış ve 4,7 milyon dolar değer ile Polonya ikinci, yüzde 101 artış ve 2,1 milyon dolar değer ile İtalya üçüncü sırada takip etti. AHKİB'in ihracat artışı elde ettiği diğer ülkeler ABD, Irak ve Birleşik Krallık oldu.

Zorlu süreçte AHKİB'in ihracat hacminin yüzde 86'sı dört kalemden kümelendi. Söz konusu dönemde AHKİB'in en fazla ihraç ettiği ürün yüzde 31 artış ve 34,2 milyon dolar değer ile bayan dış giyim oldu. Bayan dış giyimin bölge ihracatındaki payı yüzde 43 olarak yansıdı. Diğer hazır eşya (çadır, çuval vb.) 12,5 milyon dolar değer ve yüzde 16 pay ile ikinci, bay dış giyim 12,4 milyon dolar değer ve yüzde 16 pay ile üçüncü sırada yer aldı. Pamuklu ev tekstili ise yüzde 67 artışla 9 milyon dolar değere ulaşırken, Birlik ihracatına yüzde 11 oranında destek verdi. AHKİB'in ihracat hacmini en fazla artırdığı ürünler ele alındığında yüzde 3 bin 59 artış ve 915 bin dolar değer ile suni-sentetik yatak kıyafetleri dikkat çekti.

AHBİB

AHBİB 90'a yakın ülkede ihracatını artırdı

Akdeniz Hububat, Bakliyat, Yağlı Tohumlar ve Mamulleri İhracatçıları Birliği (AHBİB), 2021 yılının ilk çeyreğinde yüzde 20 artışla 365,4 milyon dolar ihracat gerçekleştiren Afrika, Orta Doğu, Asya, Amerika ve Avrupa kıtasındaki 90'a yakın ülkede ihracatını artırma başarısını gösterdi. Covid-19'un mutasyonları nedeniyle küresel ticarete artan zorluklara rağmen AHBİB'in pazar çeşitliğini artırmaya yönelik çalışmalarının olumlu sonuçları 2021 yılı Ocak-Mart dönemi ihracat raporlarına yansdı. Bu dönemde 491 bin 328 ton ürünü pazarlayan AHBİB'in en fazla ihracat gerçekleştirdiği ülkeler sıralamasında yüzde 41 artış ve 59,5 milyon dolar değer ile Irak birinci sırada yer aldı. Bu ülkeyi yüzde 77 artış ve 41,5 milyon dolar değer ile Suriye ikinci, yüzde 39 artış ve 14 milyon dolar değer ile Almanya üçüncü sırada takip etti.

2021'in ilk çeyreğinde AHBİB'in ihracat hacminde rekor artışlara imza attığı ilk üç ülke Endonezya, Liberya ve Beyaz Rusya oldu. AHBİB, Endonezya'ya yüzde 2 bin 517 artışla 3,3 milyon dolarlık, Liberya'ya yüzde bin 880 artışla 234 bin dolarlık, Beyaz Rusya'ya yüzde bin 464 artışla 145 bin dolarlık ihracat gerçekleştirdi. AHBİB'in önemli ihracat artışlarına imza attığı diğer ülkeler arasında Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti (KKTC), Çin, İran, Afganistan, Uganda, İtalya, Avusturya, Libya, Fildişi Sahili, Angola, Moritanya, Bulgaristan ve Madagaskar da dikkat çekti.

Yılın ilk çeyreğinde 2 milyar dolarlık sektör ihracatından yüzde 10,9 pay alan AHBİB'in Ocak-Mart dönemindeki performansı ürün gruplarına göre değerlendirildiğinde ilk sırada yüzde 22 pay ve 78,4 milyon dolar değer ile pastacılık ürünleri yer aldı. Bunu yüzde 21 pay ve 75,1 milyon dolar değer ile bakliyat ürünleri ikinci sırada, yüzde 14 pay ve 49,4 milyon dolar değer ile şeker ve şeker mamulleri üçüncü sırada takip etti.

2021 yılı Ocak-Mart döneminde tüm ürün gruplarında en fazla ihracatı gerçekleştiren ürün ise 45,4 milyon dolar değer ve yüzde 13'lük pay ile kırmızı mercimek birinci sıradaki yerini korudu.

AKMİB

AKMİB, ilk çeyrekte Nijerya'ya ihracatını 5'e katladı

Akdeniz Kimyevi Maddeler ve Mamulleri İhracatçıları Birliği (AKMİB), 2021 yılının ilk çeyreğinde 770,6 milyon dolarlık ihracat gerçekleştirdi. Lojistik ve tedarik problemleri, ham madde fiyatlarındaki artışlar, dolar kurundaki volatilité ve finansmana erişimdeki zorluklarla rağmen 2021 yılı Ocak-Mart döneminde yüzde 14 artışla 5,31 milyar dolar değere ulaşan Türkiye geneli sektör ihracatına yüzde 19,9 oranında destek veren AKMİB, Akdeniz İhracatçı Birlikleri'ne bağlı 8 birlik arasında ikinci sırada yer almayı başardı.

Afrika, Avrupa, Amerika ve Orta Doğu pazarlarında etkin olan AKMİB'in 2021 yılı ilk çeyreğinde en fazla ihracat yaptığı ülkeler değerlendirildiğinde yüzde 499 artış ve 113,8 milyon dolar değer ile Nijerya birinci sırada yer aldı. Nijerya, AKMİB'in üç aylık ihracat performansından yüzde 18 pay aldı. AKMİB'in Ocak-Mart dönemi ihracatında yüzde 63 azalış ve 64,9 milyon dolar değer ile Hollanda ikinci sırada, yüzde 56 düşüş ve 35,7 milyon dolar değer ile İtalya üçüncü sırada yer aldı.

İlk çeyrekte 1 milyon 188 bin ton ürünü uluslararası pazarda değerlendiren AKMİB'in ihracatı ürün gruplarına göre değerlendirildiğinde dış satımın yüzde 86'sı üç kalemden oluştu. AKMİB'in en çok ihraç ettiği ürün gruplarında birinci sırada 345,7 milyon dolar değer ile mineral yakıtlar ve mineral yağlar yer aldı. Bunu yüzde 28 artış ve 127,7 milyon dolar değer ile plastikler ve mamulleri, 67 milyon dolar değer ile anorganik kimyasallar izledi. Dünya genelinde 230 ülke ve bölgeye ihracat gerçekleştiren kimyevi maddeler ve mamulleri sektörü aynı dönemde en fazla dış satımı yüzde 23,5 artış ve 284,9 milyon dolar değer ile Almanya'da pazarında yakaladı. Bu ülkeyi yüzde 9,3 artış ve 273 milyon dolar değer ile İtalya, yüzde 53,9 artış ve 252,9 milyon dolar değer ile ABD takip etti. Ocak-Mart ayları arasında sektörün diğer ana pazarlarını Irak, İspanya, Belçika, Birleşik Krallık, Fransa, İran, Lübnan, Mısır, Nijerya ve Romanya oluşturdu.

AKAMİB

AKAMİB'den ilk çeyrekte 274,4 milyon dolarlık ihracat

Akdeniz Mobilya, Kağıt ve Orman Ürünleri İhracatçıları Birliği (AKAMİB), 2021'in ilk çeyreğinde geçen yılın aynı dönemine kıyasla yüzde 27 artış sağlayıp 274,4 milyon dolarlık ihracat gerçekleştirdi. Katma değerli üretim ve markalaşma çalışmaları ile pazar çeşitliliğini artırmaya yönelik Mersin, Adana, Hatay ve Kayseri illerinde URGE projelerini hayata geçiren AKAMİB, söz konusu dönemde Avrupa ve Orta Doğu ülkelerinin yanı sıra Amerika Birleşik Devletleri'nde de ihracat rakamlarını yükseltme başarısı gösterdi. 2021'in Ocak-Mart ayları arasında en fazla mobilya ihraç eden AKAMİB, en çok orman tali ürünlerinde ihracat hacmini artırdı.

2021'in ilk çeyreğinde 182 bin 135 ton ürüne küresel pazarlarda değer kazandıran AKAMİB, 1,51 milyar dolarlık ülke geneli sektör ihracatına yüzde 6 oranında destek verdi. AKAMİB'in 2021 yılının ilk çeyreğindeki ihracatı ürün gruplarına göre değerlendirildiğinde yüzde 22,8 artış ve 124 milyon dolar değer ile mobilyalar ilk sırada yer aldı. Mobilyalar, bölge ihracatının yüzde 59,1'ini oluşturdu. Kağıt-karton ve matbu yayınlar yüzde 23,5 artış ve 31,7 milyon dolar değer ile ikinci, yüzde 15 artış ve 29,7 milyon dolar değer ile keresteler-sandık-kafes-palet üçüncü oldu. Covid-19 pandemisinde bağımsızlığı güçlendiren doğal gıdalara yönelik artan talebi iyi değerlendiren AKAMİB üyesi ihracatçılar, orman tali ürünlerinde yüzde 62 artış yakalayıp 16,6 milyon dolarlık ihracat rakamına ulaştı.

AKAMİB'in Ocak-Mart döneminde en fazla ihracat gerçekleştirdiği ülkeler ise Irak, İsrail ve Almanya oldu. Irak'ta ki ihracat hacmini yüzde 26,9 oranında artıran AKAMİB, 45,2 milyon dolar değere ulaştı. Irak'ı yüzde 44,6 artış ve 17,5 milyon dolar değer ile İsrail, yüzde 25 artış ve 16,3 milyon dolar değer ile Almanya takip etti. İhracat hacminde en yüksek artışı Suriye pazarında elde eden AKAMİB, Birleşik Krallık ve ABD'de de dikkat çeken rakamlara ulaştı. AKAMİB, Suriye'ye yüzde 108,6 artışla 6,1 milyon dolarlık, Birleşik Krallık'a yüzde 88,1 artışla 4,9 milyon dolarlık, ABD'ye yüzde 62,9 artışla 6,8 milyon dolarlık ihracat gerçekleştirdi.

ASHİB

ASHİB, Çin pazarında süt ürünleriyle rekor kırdı

Akdeniz Su Ürünleri ve Hayvansal Mamuller İhracatçıları Birliği (ASHİB) 2021'in ilk çeyreğinde geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 4 artışla 81,8 milyon dolar ihracat gerçekleştirdi. Çin Halk Cumhuriyeti'ne süt ürünleri ihracatına onay verilen 54 firmadan 15'inin üye olduğu ASHİB, bu pazarda söz konusu dönemde adeta ihracat patlaması yaptı. Geçen yıl Ocak-Mart ayları arasında Çin'e 61 bin 284 dolarlık ihracat gerçekleştiren ASHİB, 2021'in aynı döneminde 7 milyon 578 bin dolarlık performansa ulaştı.

2021'in ilk çeyreğinde 95 ülkeye dış satım gerçekleştiren ASHİB'in en yüksek ihracat rakamlarına ulaştığı ülkeler listesinde 20,5 milyon dolar değer ile Irak birinci, 14,7 milyon dolar değer ile Suriye ikinci, 7,5 milyon dolar değer ile Çin üçüncü sırada yer aldı. Aynı dönemde ASHİB'in ana pazarlarında diğer önemli ülkeler Almanya, Birleşik Arap Emirlikleri (BAE), Katar, Lübnan, İtalya, Kuveyt, Umman, Pakistan, Gambiya ve Senegal'den oluştu.

ASHİB'in ihracatını en fazla artırdığı ülkeler değerlendirildiğinde Çin'in yanı sıra BAE, Umman ve Gambiya dikkat çekti. Geçen yılın ilk çeyreğinde BAE'ye 1,9 milyon dolarlık ihracat yapan ASHİB, bu dönem 3,4 milyon dolar değere ulaştı. Umman'a geçen yılın ilk çeyreğinde 713 bin dolarlık ihracat gerçekleştiren ASHİB, bu yıl aynı dönemde 2 milyon dolarlık hacim elde etti. Gambiya pazarında ise geçen yılın ilk çeyreğinde 737 bin dolarlık dış satım yapan ASHİB, 2021'in Ocak-Mart aylarında bu rakamı 1,3 milyon dolara yükseltti.

ASHİB'in 2021 yılı Ocak-Mart ayları arasındaki ihracatı ürün gruplarına göre değerlendirildiğinde kümes hayvanları etleri 17,6 milyon dolar değer ile birinci, yumurtalar 16,6 milyon dolar değer ile ikinci, konserve et ürünleri 6,7 milyon dolar değer ile üçüncü sırada yer aldı. ASHİB, aynı dönemde süt tozu ihracatını 2,6 milyon dolardan 6 milyon dolara, peynir altı suyunu 1,4 milyon dolardan 4,5 milyon dolara yükseltme başarısı gösterdi.

İlk çeyrek ihracatında artış rekortmeni ATHİB

Akdeniz Tekstil ve Hammaddeleri İhracatçıları Birliği (ATHİB) 2021 yılının ilk çeyreğinde ihracatını yüzde 43 artırarak 290 milyon dolara yükseltti. ATHİB, Akdeniz İhracatçı Birlikleri'ne (AKİB) bağlı 8 sektör arasında dış satımını en fazla artıran birlik oldu. 2021'in Ocak-Mart ayları arasında 124 bin 22 ton ürünü küresel pazarlarda değerlendiren ATHİB'e üye ihracatçılar, en çok örme kumaşlar ihraç ederken en fazla dış satımı pamuk ipliğinde yakaladı.

2020'de 822,4 milyon dolarlık ihracat gerçekleştiren ATHİB, küresel ticarete talep daralmalarına ve tedarik zincirinde kırılmalara neden olan Covid-19 salgınının etkili olduğu süreçte yaşanan kayıpları 2021 yılının ilk çeyreğinde hızlıca telafi etme başarısı gösterdi. 2021 Ocak-Mart ayları arasında 2,34 milyar dolarlık Türkiye geneli sektör ihracatından yüzde 8 pay alan ATHİB'in en fazla ihraç ettiği ürün grupları değerlendirildiğinde yüzde 48 artış ve 62,5 milyon dolar değer ile örme kumaşlar birinci sırada yer aldı. Birlik ihracatının yüzde 22'sini oluşturan örme kumaşların ardından yüzde 5 artış ve 62,4 milyon dolar değerle dokuma kumaşlar ikinci, yüzde 111 artış ve 57,4 milyon dolar değer ile pamuk ipliği üçüncü sırada yer aldı.

Söz konusu dönemde ATHİB'in ihracatında ana pazarlarını Avrupa, Amerika, Afrika, Orta Doğu ve Güney Asya ülkeleri oluşturdu. ATHİB'in en fazla ihracat gerçekleştirdiği ülkeler sıralamasında yüzde 50 artış ve 42,8 milyon dolar değer ile İtalya birinci, yüzde 82 artış ve 17,4 milyon dolar değer ile ABD ikinci, yüzde 164 artış ve 14,7 milyon dolar değer ile Portekiz üçüncü oldu. Aynı dönemde ATHİB'in ihracat hacmini en fazla artırdığı ülkelerde yüzde 340 artış ve 13,6 milyon dolar değer ile Mısır ilk sırada yer aldı.

ATHİB, 2021 yılındaki yükseliş trendinde en güçlü performansı mart ayında gerçekleştirdi. Bu ayda yüzde 86 artış yakalayan ATHİB, 112 milyon dolarlık ihracat hacmine ulaştı. Mart ayında ATHİB'in en çok ihraç ettiği ürün grubu yüzde 72 artış ve 26,3 milyon dolar değer ile dokuma kumaşlar olurken, suni sentetik iplikler, pamuk ipliği, pamuk elyafında kaydedilen artışlar dikkat çekti.

AKDENİZ YAŞ MEYVE SEBZE

Yaş meyve sebze ihracatının yüzde 42'si Akdeniz'den

Türkiye'nin yaş meyve ve sebze ihracatı 2021'in ilk çeyreğinde geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 22 artışla 774,5 milyon dolara ulaşırken sektörün koordinatörlük ve sekreteryaya hizmetlerini yürüten Akdeniz Yaş Meyve Sebze İhracatçıları Birliği, bu performansla 370,9 milyon dolarlık destek verdi. Ocak-Mart döneminde yüzde 1 artış sağlayan Akdeniz Yaş Meyve Sebze İhracatçıları Birliği'nin ülke geneli sektör ihracatındaki payı yüzde 42 olarak gerçekleşti.

Covid-19 pandemisinin etkilerine rağmen geçen yıl yüzde 21 artışla 2,73 milyar dolarlık ihracat hacmine ulaşan yaş meyve sebze sektörü, 2021'in ilk çeyreğinde de başarı hikâyelerine yenilerini ekledi. Ocak-Mart döneminde 1 milyon 276 bin ton ürüne dış pazarlarda değer kazandıran yaş meyve sebze ihracatçılarının en çok ihraç ettiği ürünlerde ilk sırayı yüzde 12 artış ve 137,2 milyon dolar değer ile mandarin aldı. Bunu yüzde 2 artış ve 128,9 milyon dolar değer ile domates, yüzde 7 artış ve 95 milyon dolar değer ile limon takip etti. Yılın ilk çeyreğinde ihracat hacminde en yüksek artışlar soğan, pırasa ve patateste elde edildi. Yüzde 451 artış ve 7,1 milyon dolar değer ile soğan birinci, yüzde 378 artış ve 5,1 milyon dolar değer ile pırasa ikinci ve yüzde 327 artış ve 14,5 milyon dolar değer ile patates üçüncü sırada yer aldı.

Ocak-Mart döneminde yaş meyve sebze ihracatı ülkelere göre değerlendirildiğinde ihracat hacminde en yüksek artışlar Suriye, Libya ve Avusturya pazarlarında yakalandı. En fazla yaş meyve sebze ihracatı yapılan ülkeler listesinde yüzde 14 artış ve 228,9 milyon dolar değer ile Rusya birinci, yüzde 90 artış ve 76 milyon dolar değer ile Irak ikinci, yüzde 17 artış ve 69,2 milyon dolar değer ile Romanya üçüncü sırada yer aldı. Aynı dönemde en fazla ihracat artışları kaydedilen ülkeler ise yüzde 364 artış ve 22,7 milyon dolar değer ile Suriye, yüzde 156 artış ve 6 milyon dolar değer ile Libya, yüzde 112 artış ve 7,3 milyon dolar değer ile Avusturya oldu. Hindistan, Birleşik Krallık, BAE ve Almanya pazarlarında da önemli artışlar sağlandı.

DİJİTAL MASKE DİSPENSERİ

Çalışanlarınızın veya misafirlerinizin kolay, hijyenik ve kontrollü bir şekilde maskeye ulaşımını sağlayın!

Gündelik yaşamın vazgeçilmezi olan maskeler bazı zamanlarda unutulabilir ya da çok fazla kullanımdan kaynaklanarak yıpranabilir. Böyle anlarda geliştirdiğimiz dijital maske dispenseri işinizi kolaylaştırır.

Dijital Maske Dispenser, duvar üstü ve tezgah üstü olarak kullanılabilir. İstenirse ekstra ayak aparatı ile kiosk şeklinde de konumlandırılabilir. 100 ve 200 adetlik stok taşıyabilen modelleri farklı kullanım şekillerine uygun olarak geliştirdik.

UYGULAMA ŞEKİLLERİ

RFID/NFC ile kolayca entegre edilebilir. Günlük kullanım miktarını uzaktan ayarlayabilirsiniz.

Ekrandaki QR Kodu mobil ile okutarak kolayca ödeme linkine ya da üyelik linkine yönlendirebilirsiniz. Böylece promosyon veya satış yapabilirsiniz.

Temassız Sensör teknolojisi ile elinizi yaklaştırmamız yeterlidir. Avuç içinizi gösterdiğinizde maske alabilirsiniz.

SUNDUĞUMUZ FAYDALAR

Hijyen artışı

Verimlilik artışı

Çevreye duyarlı kullanım

Anlık stok takibi

Müşteri memnuniyeti

Kontrollü dağıtım

Kolay kurulum

Bilgilendirici yayın yönetimi

KULLANIM ALANLARI

KOSGEB'DEN 2021'DE 30 BİN GİRİŞİMCİYE DESTEK

Girişimcilerin yenilikçi, teknolojik ve rekabetçi bir yapıya ulaşmalarına katkı sağlamak, ekonomik ve sosyal kalkınmadaki paylarını artırmak amacıyla faaliyetler yürüten Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeleri Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığı'nın (KOSGEB) 2021 yılında 30 bin girişimciye destekleyeceği duyuruldu. KOSGEB'ten yapılan açıklamada, 2020 yılında 11 bin 809 kadın girişimciye destek veren kurumun 2021 yılı içerisinde 12 bin kadına benzer şekilde destekler sağlayacağı, söz konusu dönemde kadınlara sağlanacak girişimcilik desteklerinin toplam girişimcilik destekleri içindeki payının yüzde 29'u bulacağı belirtildi. KOSGEB'in Ar-Ge ve yenilik faaliyetleri sonucu ortaya çıkan ürünlerin üretimi ve ticarileştirilmesine yönelik yatırımlar ile orta yüksek ve yüksek teknoloji alanlarında da 7 bin 500 işletmeye destekler sunulacağı bildirildi. Katma değer yaratarak uluslararası pazarlardaki rekabet gücünü artıracak yüksek teknoloji ürünlerinin meydana gelmesi ve ticarileşmesini teşvik eden KOSGEB'in 2021 yılı içinde aynı programdan yararlanan işletme sayısını yüzde 32 artışla 19 bin 300'e çıkarmayı hedeflediği kaydedildi. KOSGEB'in söz konusu dönemde 121 teknolojik ürünü destekleyeceği, bunun yanı sıra 35 ürünün yerli imkanlarla üretimi konusunda da destekleme çalışması yapacağı ifade edildi.

GELECEĞİN İHRACATÇILARI İÇİN İMZALAR ATILDI

Türkiye İhracatçılar Meclisi (TİM), ihracatçı firmaların nitelikli işgücü ihtiyacını karşılamak amacıyla Ticaret Bakanlığı ve Milli Eğitim Bakanlığı ile Dış Ticaret Meslek Liseleri Tanıtım ve Alt Protokolü imzaladı. İş birliği protokolü ile Mersin, İzmir, Gaziantep ve İstanbul'da pilot okul olarak seçilen 6 mesleki ve teknik Anadolu lisesinde okuyan öğrencilere ihracatçı birlikleri eğitim, staj, burs ve istihdam desteği verecek.

Ticaret Bakanlığı'nda düzenlenen imza törenine Ticaret Bakanı Ruhsar Pekcan, Milli Eğitim Bakanı Prof. Dr. Ziya

Selçuk, TİM Başkanı İsmail Güllü, Ticaret Bakanlığı İhracat Genel Müdürü Volkan Açar ve MEB Mesleki ve Teknik Eğitim Genel Müdürü Prof.Dr. Kemal Varın Numanoglu katıldı.

Törende konuşan TİM Başkanı İsmail Güllü, "Gençlerimizin yalnızca teorik eğitim değil, iş başında hizmet içi eğitim alması adına firmaların taleplerine uygun şekilde faaliyetler gerçekleştireceğiz. Hizmet içi eğitimle emeğin ve kaynakların etkin ve verimli kullanılmasını sağlayacağız. İhracatçı Birliklerimizle iş başında hizmet içi eğitimin yanında, öğretim programı ve eğitim materyalleri hazırlanması noktasında da çalışmalar gerçekleştireceğiz. İhracat ailesi olarak, öğrencilerimizin atölyelerini, laboratuvarlarını donatacak, ihtiyaç duydukları tüm materyal desteğini sağlayacağız." diye konuştu. Dış Ticaret Meslek Liseleri Tanıtım ve Alt Protokolü kapsamında Akdeniz İhracatçı Birlikleri (AKİB), Mersin Zeytinlibahçe Dış Ticaret Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi öğrencilerine destek verecek.

Meslek liseleri virüsten koruyan ürünlerin ihracatına başladı

Milli Eğitim Bakanlığının (MEB) destekleri ile Covid-19 salgını ile mücadelede ihtiyaç duyulan koruyucu ürünleri üreten 6 meslek lisesi talep üzerine ihracat yapmaya başladı. Pandemi sürecinde maskeden dezenfektana, tek kullanımlık önlükten tulum ve yüz koruyucu sipere kadar çok sayıda ürünün imalatını gerçekleştiren meslek liseleri, geçen süreçte döner sermaye gelirlerini yüzde 100 artışla 500 milyon lira düzeyine yükseltti. Eğitim, üretim ve istihdam çevrimini güçlendirmeye yönelik adımlar kapsamında MEB'in koordinasyonunda 6 ülkeye Covid-19'dan koruyucu ürünlerin ihracatına başlandı.

Mersin'den Hollanda'ya tek kullanımlık cerrahi önlük, Bursa'dan Bulgaristan'a maske, Denizli'den Hollanda ve İngiltere'ye kumaş maske, İstanbul'dan Çekya'ya maske, İzmir'den Belçika'ya hijyen kapısı dezenfektan makinesi ve Konya'dan Fransa'ya maske ihracatı gerçekleştirildi.

'TARIMSAL HASILADA CUMHURİYET TARİHİNİN REKORU KIRILDI'

Tarım ve Orman Bakanı Bekir Pakdemirli 2020 yılında tarımsal hasılda 333,3 milyar lira değer ile Cumhuriyet tarihi rekorunun kırıldığını vurgulayıp "Geçen yıl yüzde 4,8 büyüyen tarım, son 3 yıldaki en yüksek büyüme rakamına ulaştı. İhracatımız, yüzde 5 artışla 20,7 milyar dolara ulaştı." dedi.

Tarım ve Orman Bakanı Bekir Pakdemirli, 2020 yılında Türkiye'nin tarımsal hasılasının bir önceki yıla göre yüzde 4,8 artışla 333,3 milyar liraya ulaştığını açıkladı. Mezopotamya Tarım ve Hayvancılık Fuarı'na katılan Tarım ve Orman Bakanı Bekir Pakdemirli, tarım ve hayvancılık sektöründeki üretim ve ihracat performansını değerlendirirken Türkiye'nin bulunduğu konum itibarıyla, 1,9 trilyon dolarlık tarımsal ticaret hacmine sahip bir bölgede yer aldığına dikkat çekti. Bitkisel üretimde, büyükbaş ve küçükbaş hayvan varlığında son yıllarda önemli artışlarla sağlandığını kaydeden Bakan Pakdemirli, "Tarımsal alan bakımından dünyada 17'nci sıradayız. Ama buna rağmen tarımsal hasılda Avrupa'da birinci, dünyada ilk 10 ülke içindeyiz. Bilindiği gibi geçen yıl, meteorolojik kuraklık ve küresel ısınmanın etkilerine rağmen sulama alanında hizmete aldığımız yatırımlar sayesinde, toplam bitkisel üretimimiz, 9 milyon ton artışla 126 milyon tona yükselerek, cumhuriyet tarihinin rekorunu kırdı. Büyükbaş hayvan varlığımız 2020 yılında 18,2 milyon başa yükselerek yine cumhuriyet tarihimizin en yüksek seviyesine ulaştı. Küçükbaş varlığımız ise son bir yılda yüzde 12 artışla 54,1 milyon başa yükselerek, son 30 yılın en yüksek rakamına ulaştı. Tarımsal hasılamız 2020 yılında bir önceki yıla göre yüzde 20 artarak 333,3 milyar liraya yükseldi ve cumhuriyet tarihinin rekorunu kırdı. Tarım ve gıda ürünleri ihracatımız da aynı dönemde yüzde 5 artışla 20,7 milyar dolara ulaştı. 193 ülkeye 1827 çeşit tarım ürünü ihraç edildi. Dış ticaret fazlası ise yüzde 9 artışla 5,5 milyar dolar olarak gerçekleşti." dedi.

'Son üç yılda tarımsal desteklerde yüzde 64 artış sağladık'

Tarımsal üretimde ve tarım ürünleri ihracatında elde edilen bu başarıda devlet desteklerinin rolünün yüksek olduğunu dile getiren Bakan Pakdemirli,

Bakan Pakdemirli, Türkiye'nin geçen yılki tarım ve gıda ürünleri ihracatının yüzde 5 artışla 20,7 milyar dolara ulaştığını, dış ticaret fazlasının 5,5 milyar dolar olarak gerçekleştiğini söyledi.

"Altını çizerek söylemek isterim ki, 2002 öncesi, tarıma yönelik destek neredeyse yoktu ve birkaç müdahale alımı vardı. 2002 yılı sonrası ise artan destekler ve sınırlı müdahale alımı vardı. Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi sonrasında ise hem desteklerde artış, hem de etkin müdahale alımlarını birlikte uyguluyoruz. Son 3 yılda tarımsal destekleri yüzde 65 artışla 24 milyar liraya çıkardık. Son 18 yılda, üreticilerimize reel rakamlarla toplam 310 milyar lira tarımsal destek verdik. Hayvancılıkta ise 18 yılda toplam 73 milyar lira destek ödedik. Bunun yüzde 21'i yani 15,5 milyar lirası son 2 yılda ödendi. 2021'de üreticilerimize, 1 milyar lira ilave ödenekle birlikte toplam 23 milyar lira destek vereceğiz. Müdahale alımlarında ise üretici dostu politikalar yürütüyoruz ve bunu da müdahale kurumlarımızı, zarar ettirmeden yapıyoruz." diye konuştu.

ERMENEK BARAJI EKONOMİYE 3,5 MİLYAR TL KATKI SAĞLADI

Karaman'ın Ermenek ilçesinde dar bir vadiye inşa edilen ve teknik anlamda Türkiye'nin en zorlu baraj projelerinden biri olan Ermenek Barajı ve Hidroelektrik Santrali işletmeye alındığı günden itibaren geçen 9 yıllık süreçte enerji üretimiyle ülke ekonomisine 3,5 milyar liralık katkı sağladı.

DSİ Genel Müdürü Kaya Yıldız, 306 megavat kurulu güce ve 1 milyar 669 milyon kilovatsaat yıllık enerji üretme kapasitesine sahip Ermenek Barajı ve Hidroelektrik Santrali'nin çift eğrili asimetrik ince kemer beton tipinde dar ve derin bir vadiye 218 metre yüksekliğe, 150 metre genişliğe sahip olacak şekilde inşa edildiğini belirtip Türk mühendislerinin azim ve kararlılığının eseri olduğunu söyledi. Ermenek Barajı'nın elektrik üretimine 2021 yılında başladığını ifade eden Kaya Yıldız, "Göksu Nehri üzerine inşa edilen Ermenek Barajı'ndan her yıl üretilen 1 milyar 669 milyon kilovatsaat enerji yaklaşık 90 bin hanenin elektrik ihtiyacını karşılıyor. Ermenek Barajı'nda kurulduğu günden bu yana geçen 8 yıllık süreçte ise barajda 8,5 milyar kilovatsaat elektrik üretilmiş olup bunun da ekonomiye katkısı yaklaşık 3 milyar 500 milyon liradır. Ayrıca bu barajımız Ermenek yöresinde ekoturizmin gelişimine de destek vermektedir." diye konuştu.

AKİB'in birlikte ihracat projesi gıda üreticilerini buluşturuyor

Dünya genelinde 215 ülke ve bölgeye ihracat gerçekleştiren Akdeniz İhracatçı Birlikleri'nin (AKİB), gıda sektörlerinde ihracatçı firma sayısını artırmak amacıyla düzenlediği Birlik'te İhracat Projesi'nin ilk etabı tamamlandı. Mersin, Adana, Hatay, Kayseri ve Karaman illerinde üretici konumunda olan ve ihracat potansiyeli bulunan firmalara yönelik ücretsiz olarak yürütülen projede katılımcılar pazar araştırması konusunda yetkinlik kazanıp, ihraç edebilecekleri ürünler bazında uygun hedef pazarları tespit ederek ihracat için ilk adımı attılar.

Hububat, bakliyat ve yağlı tohumlar, yaş meyve sebze ile su ürünleri ve hayvansal mamuller sektörlerinde 5 bini aşkın üyeye sahip olan AKİB, Türkiye'ye yeni ihracatçılar kazandırmak hedefiyle yürüttüğü Birlik'te İhracat Projesi'nin ilk etabında 6 ayı faaliyete imza attı. Katılımcı firmaların ihraç edebilecekleri ürünlere yönelik GTİP numarasının belirlenmesi ve ilgili ürünler için hedef pazar araştırması ile başlayan projede Gümüşük Müşaviri Ömer Ünal, belirlenen hedef pazarlara yönelik teknik bilgileri aktardı.

Potansiyel ithalatçı firmalara erişimde AKİB'den veri desteği de alan katılımcı firmalar, ihracat hedefleri doğrultusunda tedarikçilerle iletişime geçip pazarlama faaliyetlerinde de bulundu. İlk dönem sonunda ürünlerinin ihracat potansiyeli ve hedef pazarlar hakkında detaylı bilgi sahibi olan firmalardan biri Kongo Demokratik Cumhuriyeti'ne kuru soğan ihracatı gerçekleştirdi.

Birlik'te İhracat Projesi'nin yeni dönem programında gıda üreticisi firmalardan katılım talepleri toplanacak, projeye uygun firmalar belirlenecek ve ilk dönemde gerçekleştirilen faaliyetler tekrarlanacak.

'KÜRESEL ARENADA MARKA TESCİLİ KADAR MARKANIN AKTİF KULLANIMI DA ÖNEMLİ'

Dört kıtada sınai mülkiyet haklarının korunması konusunda birçok sektöre hizmet veren Destek Patent'in Kurucusu Kemal Yamankaradeniz, "5 yıl aktif olarak kullanılmayan marka tescillerine karşı üçüncü kişiler iptal davası açabiliyor, şirketler büyük emek ve maliyetlerle elde ettikleri markalarını kaybedebiliyor." dedi.

Avrupa, Asya, Amerika ve Afrika kıtalarındaki ülkelere yönelik hizmet veren Destek Patent'in 38 yıl önce kuruculuğunu üstlenen Yönetim Kurulu Başkanı Kemal Yamankaradeniz, hizmet maratonunda sınai mülkiyetin ticarileşmesi, markalaşma stratejileri ve markanın yönetimi alanında geniş bir yelpazede hizmetler verirken ihracatçı firmaların yurt dışında marka haklarının korunmasına da destek verdiklerini söyledi.

'Markalaşma maddi avantajların yanında prestij de sağlıyor'

Marka haklarının tescil yoluyla koruma altına alınmasının küresel pazarlarda pek çok getirisi olduğunu kaydeden Yamankaradeniz, "Markalaşma firmalar için faydalanılabilecek destek ve teşvikler kapsamında kazanılacak maddi avantajların yanı sıra özellikle tescil sonrası sahip olunacak prestij büyük önem arz etmektedir. Bununla birlikte ihracat ya-

Türk Patent ve Marka Kurumu'nun verilerine göre geçen yıl 220 bin marka tescili yapılan Türkiye, dünya sıralamasında dördüncü basamaktaki yerini korudu.

pılan ülkelerde ürünlerin ülkeye kolayca girebilmesi, gümrüklerde sağlanan kolaylıklar, sunulacak hizmetlerin üçüncü şahıslar tarafından engellenmesinin önüne geçilmesi, sunum araçlarının toplatılması gibi riskler de marka tescili ile bertaraf edilebilmektedir." diye konuştu.

'Taklitten ve haksız rekabetten korunmanın en iyi yolu'

Yurtdışında markalaşmanın kazanımlarına da dikkat çeken Kemal Yamankaradeniz, ulusal ve uluslararası pazarlara hakimiyet, yasal hakların kullanılması, dış piyasada tanıtım, hedef pazarlarda taklitleri önleme, uluslararası anlaşmalar ve bunlara bağlı yaptırımların kullanılması gibi konularda marka ve patent tescili sayesinde edinilmiş hakların fayda sağladığını dile getirdi.

Markanın, taklitten ve haksız rekabetten korunmasının en iyi yolunun da kullanıldığı her pazarda tescil ettirilmesi olduğunu vurgulayan Yamankaradeniz, şunları söyledi: "Türk firmalarının markalarını yurtdışında tescil ettirme çalışmalarına başlamadan önce marka teşvikleri, marka tescil sistemlerinin hangilerinin kendisi için

uygun olduğu ve markasının yurtdışında tesciline engel teşkil edebilecek risklerin nasıl en aza indirilebileceği konusunda danışmanlık almaları zaman ve maliyet tasarrufu sağlıyor."

Pek çok yatırımcıda markanın tescile bağlanmasının yeterli olduğu yönünde bir düşüncenin hâkim olduğunu, hâlbuki tescil sonrası markanın izlenmesinin de büyük önem taşıdığını ifade eden Yamankaradeniz, "Marka izleme sayesinde tüm dünya genelinde hak sahiplerinin markalarına benzer olarak yayına çıkarılan tüm marka müracaatları, henüz bülten yayını aşamasındayken tespit edilip tescile bağlanmadan önce itiraz işlemleri başlatılarak, hak sahibinin marka hakkı korunabilmektedir. Bu hizmet aynı zamanda sektör analizi de yapılmasına ve buna bağlı olarak aynı faaliyet ile iştigal eden firmaların marka tescili noktasında ne tür adımlar attıklarının tespit edilmesi ve bunlara göre yeni stratejiler belirlenmesine de olanak sağlamaktadır." dedi.

Kemal Yamankaradeniz, yurt dışındaki marka tescil başvuru işlemleri için 4 yıl boyunca yıllık 50 bin dolara kadar yüzde 50 oranında devlet desteği verildiğini de sözlerine ekledi.

*Destek Patent
Yönetim Kurulu
Başkanı
Kemal Yamankaradeniz*

Narenciye Diyarı ADANA

NİSANDA BİR BAŞKA GÜZEL

Türkiye’de kent karnavalı olarak tek olma güzelliği taşıyan ‘Nisanda Adana’da Uluslararası Portakal Çiçeği Karnavalı’ pandemi tedbirleri kapsamında online düzenlendi.

Adana Valisi Süleyman Elban ve Adana Büyükşehir Belediye Başkanı Zeydan Karalar, hemşehrilerinin karnaval coşkusunu paylaştı.

Subtropikal meyve grubunda yer alan narenciye üretiminde uygun iklim avantajları ve verimli topraklarıyla lider kentler arasında yer alan Adana'yı portakal çiçeği kokusunun en yoğun hissedildiği nisan ayında uluslararası vitrine taşıyan Portakal Çiçeği Karnavali, bu yıl Covid-19 salgını nedeniyle '#KarnavalOnline' adıyla dijital olarak düzenlendi.

Narenciye rekoltesinin 1 milyon 374 bin tona ulaştığı, 370 bin 224 ton portakal, 523 bin 743 ton mandarin, 283 bin 786 ton limon ve 196 bin 568 ton greyfurt üretiminin gerçekleştirildiği Adana'da 9'uncusu düzenlenen Nisan'da Adana'da-Uluslararası Portakal Çiçeği Karnavali, 1-4 Nisan tarihleri arasında ünlü sanatçıların sahne aldığı online konserler, ödüllü, eğlenceli ve lezzet dolu etkinliklerle neşe, dostluk ve kardeşlik duygularını pekiştirdi.

Portakallı lezzetler yarıştı

Karnaval kapsamında 4'üncü kez düzenlenen Portakallı Lezzetler Yarışması, gastronomi turizmde büyük atılım yapan Adana'yı lezzet avcıları için daha çekici hale getirdi. Sıcak, soğuk, tatlı ve pasta kategorilerinde ana malzemesi portakal olan özgün lezzetler hazırlayan 60 usta dereceye girebilmek için kıyasıya yarıştı. Tatlı dalında portakal-turuncu ve çiçeklerini birleştirerek farklı bir lezzet ortaya çıkaran Büşra Gülay Çakır birinci oldu. Turuncun damak çatlattığına inanan Gülcan Yaşar ise tesadüfen ortaya çıkardığı bir sosu kullandığı pastasıyla birincilik kazandı. Adana'nın sahil ilçesi Karataş'ın levreğini portakalla buluşturan Tolunay Topbaş ise soğuk yemek kategorisinde birinci oldu. Kaan Avluklu da Tavuklu Portakal Dolması ile sıcak lezzet kategorisinde birinciliği aldı.

TARİHİ DOKU KÜLTÜR VE SANATLA HARMANLANDI

Adana'nın sembollerinden tarihi Büyük Saat Kulesi önünde Japon asıllı balerin Ami Naito ve balet Erhan Güzel'in dans gösterisi, kentin tarihi dokusunu, geçmişten bugüne kültürünü ve modern sanatları harmanlarken, Moda Tasarım Yarışması da deprem, kuraklık, salgın, yangın gibi temalarıyla global sosyal sorumluluğa dikkat çekti. Fuar Alanı'ndaki kutlamalarda ise Çukurova Symphonic Project eşliğinde Zuhal Olcay, Yeni Türkü, Sena Şener ve Adamlar grubunun konserini sınırlı sayıda kişi otomobilleriyle katılırken, müzik ziyafeti karnaval sitesi üzerinden canlı yayınlandı. Klasik otomobiller, bisiklet takımları, motosiklet grupları da kent turu atarak karnaval coşkusunu Adana halkına yaşattı.

AOSB'DEN MARKALAŞMA DESTEĞİ

Adana Hacı Sabancı Organize Sanayi Bölgesi (AOSB) Yönetim Kurulu Başkanı Bekir Sütçü, 562 parselde 450 işletmenin faaliyet gösterdiği üretim üssünde oluşturdukları Proje Destek Ofisi'nin "Markasız Sanayi Kuruluşu Kalmasın" sloganı

AOSB Yönetim Kurulu Başkanı Bekir Sütçü

ile markalaşmayı teşvik ettiğini, son bir yılda 28 firmanın bu desteklerden yararlandığını açıkladı.

Başkan Bekir Sütçü, "Bir işletmenin ürettiği mal ya da hizmeti diğer işletmelere ait mal ya da hizmetlerden ayrılmasını sağlayan işaret" olarak tanımlanan ve kurumsal imajı tescilleyen markalaşma konusunda sanayicilerine destek veren AOSB Proje Destek Ofisi'nin küresel pazarlarda yer almak ve ihracat yapmak isteyen firmaları ulusal ve ulusal teşvik, hibe ve destek programlarından faydalandırarak özgün ve doğru projeler üretmeleri için hizmet verdiğini kaydetti. Başkan Sütçü, "Dünya ticaretinde var olmak ve rekabette üstünlük sağlayabilmek için global arenada firmaların en büyük kozlarından biri marka değeridir. Küresel anlamda markalaşmayı başaran ve markalarını koruyan firmaların rakiplerinden her zaman önde gitmeyi başarabildiklerini görüyoruz." dedi.

Proje Destek Ofisi ekibinin AOSB'deki firmaları sistem üzerinden büyüteç altına aldığını ifade eden Başkan Sütçü, "İncelemeler sonucunda Proje Destek Ofisi ekibimiz markası olmayan sanayicilerimizi ziyaret ediyor. Markalaşmanın üretim, pazarlama ve ticaretteki önemi gibi konularda bilgilendirme çalışmaları yapıyor ve ardından markalaşma süreci başlatılıyor." diye konuştu.

AOSB Proje Destek Ofisi'nin geçen yıl 28 firmanın marka tescilini sağlarken bir firmanın da marka süresini uzatma işlemini gerçekleştirdiğini duyuran Başkan Sütçü, "Marka nasıl tescil edilir? Kurumsal ve şahıs markalarının ayrımı nedir?" gibi konularda çevrimiçi düzenledikleri eğitim seminerleriyle desteklerin devam ettiğini ifade etti. Başkan Sütçü, Proje Destek Ofisi'nin markalaşmanın yanı sıra Ar-Ge ve üniversite-sanayi iş birliği konularında da önemli çalışmalar yaptığını sözlerine ekledi.

ŞİŞECAM'ın 240 Bin Tonluk Düzcam Fırını Devrede

Düzcam, cam ev eşyası, cam ambalaj ve cam elyafı gibi camın tüm temel alanları ile soda ve krom bileşiklerini kapsayan iş kollarında küresel bir oyuncu olan Şişecam A.Ş., Bursa Yenişehir Düzcam Tesisi'nde yaklaşık 400 milyon liralık yatırımla yenilediği yıllık 240 bin ton üretim kapasitesine sahip düzcam fırınına ateşleyerek devreye aldı.

Şişecam Yönetim Kurulu Başkanı ve Genel Müdürü Prof. Dr. Ahmet Kırman, "Bursa Yenişehir Düzcam Tesisi'mizde onarımını tamamlayıp devreye aldığımız bu fırınla yıllık 240 bin ton ek kapasite sağlayacağız. İnşaat, mobilya, beyaz eşya ve otomotiv sektörünün taleplerini karşılayabileceğiz. Yılın son çeyreğinde Yenişehir'de soğuk onarımı tamamlanacak

olan yine 240 bin ton kapasiteli beşinci fırının da devreye alınmasının ardından Şişecam, Türkiye'de 2 milyon tona ulaşan kurulu düzcam üretim kapasitesini aktif olarak kullanacaktır." diye konuştu.

Pandemi ortamında düzcamda uluslararası piyasalarda öngörülemeyen bir talep artışı yaşandığına dikkat çeken ve buna yönelik çok yönlü tedbirler aldıklarını kaydeden Prof. Dr. Ahmet Kırman şunları söyledi: "Şişecam olarak, düzcam alanındaki faaliyetlerimizi mimari camlar, enerji camları ve beyaz eşya camları olmak üzere üç farklı başlıkta yürütüyoruz; inşaat, mobilya, enerji ve beyaz eşya gibi önemli sektörlerle girdi sağlıyoruz. Bursa Yenişehir, Kırklareli, Mersin ve Ankara Polatlı olmak üzere toplamda dört üretim tesisimizdeki sekiz fırın ve 2 milyon tona ulaşan üretim kapasitemiz ile ülke ekonomisi için değer yaratmaya devam ediyor, küresel salgının yarattığı belirsizlik ortamına rağmen yatırımlarımızı aralıksız sürdürüyoruz."

HUBUBAT ÜRETİMİ ARTIYOR, BAKLIYAT ÜRETİMİ DÜŞÜYOR

Toprak Mahsulleri Ofisi (TMO), küresel ölçekteki üretimle ilgili mevcut durum ve gelecek sezona dair tahminlerin yer aldığı Dünya Hububat ve Bakliyat Raporu'nu yayınladı. Raporda hububat üretiminde rekor seviyede artışlar sağlanırken kuru fasulye ve nohut üretiminde kısmi düşüşler bekleniyor.

Toprak Mahsulleri Ofisi'nin (TMO) 24 sayfalık Dünya Hububat ve Bakliyat Raporu'nda küresel buğday üretiminin 2020/21 sezonunda yüzde 1,4 artışla 773 milyon ton olduğuna dikkat çekilip bu miktarın son birkaç yılda kaydedilen en yüksek rakam olduğu bilgisi verildi. Buğday üretiminde Rusya, Kazakistan, Avustralya ve Kanada'da artışlar sağlanırken, AB, Birleşik Krallık ve Arjantin'de düşüşler kaydedildiği ifade edildi. 2021/22 sezonunda küresel buğday üretiminin yüzde 3 artarak 790 milyon tona ulaşmasının öngörüldüğü bildirildi. 2020/21 sezonundaki arpa üretimi ise geçen sezonun 2,4 milyon ton üzerine çıkarak 158 milyon ton seviyesinde gerçekleşti. Mısır üretimine dair değerlendirmede ise 2020/21 sezonunda küresel üretimin yüzde 1 artışla 1 milyar 134 milyon ton seviyesine yükseldiği ifade edildi. Dünya pirinç üretimi de 2020/21 sezonunda yüzde 1,3 artarak 503,6 milyon ton seviyesinde gerçekleşti. Raporda, özellikle Hindistan, ABD ve Tayland'da pirinç ekim alanlarının genişlediği vurgulandı.

Bakliyat çeşitleri ayrı ayrı değerlendirildi

Dünya Hububat ve Bakliyat Raporu'nda bakliyat çeşitlerinden nohut, kırmızı mercimek ve kuru fasulye üretimine ilişkin değerlendirmeler ve üretim tahminleri ayrı ayrı ele alındı. 2020/21 sezonunda dünya nohut ekim alanlarının 14,8 milyon

TMO'nun raporunda buğday, arpa, mısır, pirinç, nohut, mercimek ve kuru fasulye gibi ürünlerin 2020/2021 sezonuna dair durum değerlendirmesine yer verilirken, gelecek sezona dair de ekiliş alanı ve üretim miktarına ilişkin öngörü ve tahminler de paylaşıldı.

hektar, üretimin ise 15 milyon ton seviyesinde gerçekleştiği bilgisine yer veriler raporda Hindistan, Avustralya, Pakistan, Türkiye, Kanada ve ABD'nin üretimi desteklediği belirtildi. Bu dönemde küresel nohut ekilişlerinin yüzde 5 azalışla 14 milyon hektara, üretiminin ise yüzde 6 azalışla 14,3 milyon ton seviyesinde olacağı öngörüldü. Türkiye'nin de üretimine dâhil olduğu kabulü çeşidi nohutun küresel üretiminin 2021/22 sezonunda yüzde 10 artışla 2,2 milyon ton olmasının beklendiği ifade edildi. Dünya mercimek üretiminin 2020/21 döneminde yüzde 10 artarak 7 milyon ton ve ekim alanının da yüzde 5 artarak 6,2 milyon hektar seviyesinde gerçekleştiği kaydedilen raporda, "2021/22 sezonunda dünya mercimek ekim alanlarının yüzde 4 artışla 6,4 milyon hektara çıkması, üretimin yüzde 3 artışla 7,3 milyon tona yükselmesi beklenmektedir." denildi.

Kuru fasulye üretimi gelecek sezon azalabilir

Kuru fasulye üretimine dair değerlendirmede 2020/21 sezonunda yüzde 5,7 artışla 23,5 milyon ton rekor seviyeye ulaşıldığı, ekim alanlarının ise yüzde 0,5 artarak 29,3 milyon hektara ulaştığı belirtildi. Raporda "Kanada'da yüzde 50 ve ABD'de yüzde 60 üretim artışı, kuru fasulye piyasasına ivme kazandırmıştır. Üretim, her iki ülke için de geçen yıllara göre rekor seviyelere yaklaşmıştır. Latin Amerika'daki hava koşullarının üretimi olumsuz etkilemesi, Arjantin ve Çin'in ihracat edilebilir fasulye (siyah) üretiminin azalması sonucunda ABD ve Kanada fasulyesine talep artmıştır." ifadelerine yer verildi.

Değerlendirmenin devamında dünya kuru fasulye ekim alanının 2021/22 sezonunda yüzde 0,04 azalışla 29,2 milyon hektar olması öngörülürken, üretimin yüzde 0,7 azalışla 23,4 milyon ton olmasının beklendiği kaydedildi.

İHRACAT 2021 RAPORU BASIN AÇIŞI

İKİLAMASI

TİM'DEN İHRACATIN YARINLARINA IŞIK TUTACAK RAPOR

Türkiye İhracatçılar Meclisi, odak teması 'Küresel Tedarik Zincirindeki Değişim' olan İhracat 2021 Raporu ile yol haritasını güncelledi. İhracatın yarınlarına ışık tutacak 142 sayfalık raporda Türkiye'nin 2035 yılındaki ihracatında lokomotif sektörlerin otomotiv, kimyevi maddeler ve mamulleri ile hazır giyim ve konfeksiyon olacağı öngörüldü. En yüksek ihracat artışlarının savunma ve havacılık, su ürünleri ve hayvansal mamuller, makine ve aksamı, halı ve mücevher sektörlerinde beklendiği vurgulandı. TİM Başkanı İsmail Güllü, yarınlara hazırlanmak için geleceği bugünden görmek gerektiğini vurgulayıp İhracat 2021 Raporu'nun da bu vizyonun bir parçası olduğunu ve ihracatçılar için yeni yol haritası niteliği taşıdığını belirtti.

AKI KLAMASI

**TİM BAŞKANI
GÜLLE, 'DIŞ
TİCARET
FAZLASI VEREN
TÜRKİYE'
HEDEFİ İÇİN
YENİ PROJELERİ
HAYATA
GEÇİRDİKLERİNİ
VURGULADI.**

Türkiye İhracatçılar Meclisi (TİM) 'Made in Türkiye' markasını 220'den fazla ülkede taşıyan ihracatçıların gelecek 15 yılda izleyeceği yeni yol haritasını 'İhracat 2021 Raporu' ile belirledi. Türkiye ekonomisine ve ihracat ekosistemine önemli kazanımlar sağlayacak İhracat 2021 Raporu'nun odak teması 'Küresel Tedarik Zincirindeki Değişim' oldu. Dört ana başlıkta hazırlanan İhracat 2021 Raporu 'Küresel Ekonomi ve Türkiye Ekonomisi: 2020 Performansı ve 2021 Beklentileri, Küresel Ticarete Orta Ve Uzun Vadeli Trendler: Türkiye İçin Fırsatlar ve Riskler, Odak: Küresel Tedarik Zincirilerindeki Dönüşüm Süreci ve TİM 2021 Ajandası'ndan oluştu.

İhracatın yarınlarına ışık tutacak İhracat 2021 Raporu'nda en çok hangi sektörlerin yıldızının parlayacağı ve yıllık ihracat öngörülere de yer aldı. 142 sayfalık raporda Türkiye'nin 2035 yılındaki ihracatında lokomotif sektörlerin otomotiv, kimyevi maddeler ve mamulleri ile hazır giyim ve konfeksiyon olacağı öngörüldü, en yüksek ihracat artışlarının savunma ve havacılık, su ürünleri ve hayvansal mamuller, makine ve aksamları, halı ve mücevher sektörlerinde beklendiği vurgulandı.

'Yarınlar için hazırlanmak için geleceği bugünden görmeliyiz'

İhracatçılar için yeni vizyon niteliğindeki raporun içeriğine dair ayrıntıları TİM Başkanı İsmail Gülle kamuoyuna açıkladı. TİM Yönetim Kurulu ve Birlik Başkanlarının katıldığı lansman toplantısında raporun hazırlanmasına destek veren Prof. Dr. Emre Alkin, Prof. Dr. Çağrı Erhan ve Dr. Can Fuat Gürlel de hazır bulundu ve sunumlar yaptı.

TİM Başkanı İsmail Gülle, yarınlar için geleceği bugünden görmek gerektiğini vurgulayıp, İhracat 2021 Raporu'nun da bu vizyonun bir parçası olduğunu ve ihracatçılar için yeni yol haritası niteliği taşıdığını belirtti.

Başkan Gülle, "Gerek ihracat ailemiz gerekse dünyada ilklerle dolu, zorlu bir yılı geride bıraktık. 2020; ekonomiyi, ticareti ve iş yapma biçimlerini doğrudan etkilediği bir yıl olarak tarihe geçti. İkinci Dünya Savaşından bu yana ekonomideki en ciddi durgunluk yaşandı. Ancak Türkiye G-20 ülkeleri arasında, böylesine zorlu bir yılı ekonomik büyüme ile kapatan iki ülkeden biri oldu. Tüm zorluklara rağmen üretimi, ihracatı hiçbir zaman durdurmadık. Birçok sektörde yıllık bazda ihracat rekorları kırarken tüm küresel ticaretteki daralmanın olumsuz etkilerini de yıl sonuna kadar bertaraf ettik. Bu yıl artık geleneksel bir yapıya kavuşan raporumuzun üçüncüsünü, yeni vizyonumuzu, yeni yol haritamızı paylaşıyoruz." dedi.

'Tedarik krizinde ülkemiz verdiği güvenle öne çıktı'

2020 yılında tedarik zincirlerinde yaşanan sıkıntılar sonucunda ithalatçı ülkelerin tek kaynağa bağımlılığın olumsuzluklarını tecrübe ettiğini kaydeden Gülle "Raporumuzda bu yılki tema, pandemiyle beraber hız kazanan 'Küresel Tedarik Zincirindeki Dönüşüm Süreci' oldu. Dünya artık tek bir bölgeden, tek bir fabrikadan çıkan ürünlere bağımlı

olamayacağına farkında. Tedarik krizinin zirve yaptığı anlarda, ülkemiz alternatif bir güvenilir tedarikçi olarak öne çıktı. Raporumuzda, bu değişimin doğru anlaşılması anlamında ihracatçımıza yol göstermek için yaptığımız çalışmalara yer verdik.” diye konuştu.

‘İhracatçılarımızın potansiyeli yüksek pazarlara yönelmesini hedefliyoruz’

TİM İhracat Ailesi’nin küresel ticaretteki pusulası olacak İhracat 2021 Raporu’nu yayımlamakta ki asıl amacın değişimin ve dönüşümün çok hızlandığı dönemde ihracatçıların dünden ve bugünden kopmadan geleceğe emin adımlarla yürümesini sağlamak olduğunu ifade eden Başkan Gülle, şunları söyledi: “Her geçen gün daha yüksek ihracat hedeflerine yürüyor, rekorlarda çıtamızı yükseltiyoruz. Bu başarıları sürdürülebilir kılmak, gelişmeleri doğru okumak, oluşan fırsatları değerlendirmek zorundayız. Raporumuzda yer alan, sektörel ve hedef pazar bazlı, orta ve uzun vadeli projeksiyonlarımızla, ihracatçıların sektörlerinde potansiyeli yüksek pazarlara yönelmelerini hedefliyoruz. Bu çalışmamızda Türkiye’nin küresel tedarik zincirlerindeki dönüşüm sürecinde durumunu analiz ettik. 2025-2030 ve 2035 yılları için küresel ticaret ve ekonomi projeksiyonlarına da raporda yer verdik. Önümüzdeki 15 yıl içerisinde, ihracatımızın büyük ivmeyle artmasını bekliyoruz. O günler geldiğinde, 2030

100
MİLYAR
DOLAR

TÜRKİYE’NİN
SON 6 AYLIK
İHRACATI

yılında, 2035 yılında, sizlerle buluşup ‘İhracatçılarımız öyle bir performans gösterdi ki, 2021 yılında öngördüğümüz rakamlar düşük kaldı’ demek istiyorum. Bu cümleyi kurabilmek, projeksiyonların üzerine çıkabilmek amacıyla aralıksız bir şekilde çalışıyoruz.”

‘Hedeflerimiz makul, hayallerimiz sınırsız’

“Her ay 1500 firmamız ihracat ailesine katılıyor. Son 6 aylık ihracatımız, 100 milyar doları aştı. Göreve geldiğimizden beri, yıllık ihracat hedeflerimizi her seferinde fazlasıyla aştık. Ülkemiz için daha fazla üretmeye, tanıtmaya, ihraç etmeye devam ediyoruz. Çünkü, büyük bir vizyonumuz var. İhracatla Yükselen Türkiye’de sanayici de üretici de vatandaş da yükselecek. ‘Dış Ticaret Fazlası Veren Türkiye’ hedefimize adım ilerliyoruz. Hedeflerimiz makul, hayallerimiz sınırsız.”

Türkiye Lojistik Portalı ile hızlı çözüm

TİM Başkanı İsmail Gülle, tek tuşla ihracatı artıracak projeler kapsamında Lojistik Portalı kuracakları müjdesini de verdi. TİM olarak lojistikte yaşanan küresel sorunları dikkatle takip ettiklerini kaydeden Başkan Gülle, “Lojistikteki küresel soruna ulusal çözüm getirmek adına hazırlıklarımızı tamamladık. Çok yakında Türkiye Lojistik Portalımızı faaliyete geçireceğiz. Bu portalı ihracatçılarımızın dünyaya açılan kapısı haline getireceğiz. Türkiye Lojistik Portalı ile ihracat hacmimiz artarken, lojistik noktasında da önemli avantajlar elde edeceğimize inanıyoruz. Portalımızı, lojistik firmalarıyla ihracatçılarımız arasında güçlü bir köprü vazifesi görecek. Ürünlerimiz, dünyanın dört bir köşesine artık daha hızlı, daha ucuz ve daha güvenli bir şekilde ulaşacak. Önümüzdeki günlerde, Türkiye Lojistik Portalımızın detaylarını sizlerle paylaşacağız. www.turkiyelojistikportali.com adresinde hazırladığımız ankete katılarak platformun geliştirilmesine katkı sağlayabilirsiniz.” diye konuştu.

GÜLLE: TEK TUŞLA İHRACATÇIYI DÜNYA İLE BULUŞTURARAK İHRACAT HACMİNİ ARTIRACAK BİR LOJİSTİK PORTALINI DA FAALİYETE GEÇİRECEĞİZ.

İhracat 2021 Raporu'ndan bazı detaylar

Türkiye'nin 2010-2019 dönemi birleşik yıllık büyüme oranından 'Compound Annual Growth Rate-CAGR) faydalanılarak hazırlanan TİM İhracat 2021 Raporu'nda Türkiye'ye dair bazı öngörüler şöyle: Türkiye 2021 yılında 30'uncu en büyük ihracatçı ülke olacak. 2030 yılında 29'uncu sıraya, 2035'te ise 28'inci sıraya yükselecek. İhracattaki performans artışıyla dış ticaret açığı da azalacak. Küresel talep noktasında, 2025-2035 yılında ilk üç sırada yer alması beklenen sektörler sırasıyla, kimyevi maddeler ve mamulleri, elektrik elektronik ve otomotiv endüstrisi. Mevcut ihracat büyüme eğilimine göre; en çok ihracat 2025 yılında 38,8 milyar dolar, 2030 yılında 52,1 milyar dolar ve 2035 yılında da 69,9 milyar dolar ile otomotiv endüstrisinde gerçekleşecek. 2035 yılında ikinci sırada yer alması beklenen kimyevi maddeler ve mamulleri sektöründe ihracat; 2025 yılında 25,2 milyar dolar, 2030 yılında 32,6 milyar dolar ve 2035 yılında da 42,2 milyar dolar olacak. Bu iki sektörü 2025 yılında 19,4 milyar dolar, 2030 yılında 21,6 milyar dolar ve 2035 yılında da 24 milyar dolar ihracat gerçekleştirmesi beklenen hazır giyim ve konfeksiyon sektörü takip edecek.

Savunma ve Havacılık Sanayii sıçrama yapacak

2035 yılında ihracat artışının en yüksek olacağı sektör, yüzde 425 oranla savunma ve havacılık sanayii olacak. Bu sektörü yüzde 297 artışla su ürünleri ve hayvansal mamuller, yüzde 179 artışla makine ve aksamları, yüzde 164 artışla halı ve yüzde 156 artışla mücevher sektörü takip edecek. Küresel talepte ilk 10 sektör, hem 2025 hem de 2035 yıllarında aynı olacak. Tekstil ve ham maddeleri sektörü, 2035 yılında 12'nci sıraya gerileyecek. 2025 yılında 11'inci sırada yer alacak mobilya, kâğıt ve orman ürünleri sektörü, 2035 yılında 10'uncu sıraya yükselecek. Çelik sektörü, 2025 yılında 4'üncü sırada yer alırken 2035 yılında 6'ncı sıraya gerileyecek. Elektrik elektronik sektörü de 2025 yılında 5'inci sırada iken 2035

Savunma ve havacılık sektöründe insansız hava araçları üretimiyle büyük atılım yapan Türkiye'nin önümüzdeki 15 yılda bu alanda ihracatını 4 katından fazla artırması bekleniyor.

yılında 8'inci sıraya düşecek. 2025 yılında 4'üncü sırada yer alan makine ve aksamları sektörü, 2035 yılında yerini mücevher sektörüne bırakacak. Aynı şekilde hububat, bakliyat, yağlı tohumlar ve mamulleri ile madencilik ürünleri sektörleri de yer değiştirecek. Bir başka yer değiştirme; mobilya, kâğıt ve orman ürünleri ile savunma ve havacılık sanayii sektörleri arasında görülecek.

Küresel ihracat projeksiyonu

İhracat büyüme eğilimine göre; küresel ihracatın 2030 yılında 29,2 trilyon dolar, 2035 yılında ise 37,66 trilyon dolar olması öngörülmüyor. Çin'in 2030 yılında 5,03 trilyon dolar olması beklenen küresel ihracatının 2035 yılında 7,42 trilyon dolara yükselmesi ve dünya genelinde en büyük ihracatçı ülke olarak sıralamada zirvede yer alması bekleniyor. Uluslararası ticaretin en önemli oyuncularının başında gelen ABD'nin ise 2030 yılında en çok ihracat yapan ikinci ülke olarak 2,5 trilyon dolarlık ihracat yapması beklenirken, 2035 yılında ise bu rakamı 3,2 trilyon dolara yükselteceği tahmin ediliyor. Bu da ABD'nin dış ticaret açığının daha da artacağını göstermesinin yanında, yeni ticaret savaşlarının başlamasına neden olabilecek bir gelişme olarak da değerlendiriliyor. Günümüzde en fazla ihracat yapan üçüncü ülke olan Almanya'nın ihracatının 2030 yılında 1,97 trilyon dolar, 2035 yılında da 2,3 trilyon dolar olması öngörülmüyor. 2035 yılında ihracat sıralamasında Almanya'yı geçmesi beklenen Vietnam'ın ise 2025 yılında 493,2 milyar dolar, 2030 yılında 1,07 trilyon dolar ve 2035 yılında da 2,34 trilyon dolarlık ihracat yapması bekleniyor.

Küresel tedarik yapılarında değişim

Küresel tedarik yapılarında değişim farklı sektörler için farklı etkiler yaratıyor. Bu çerçevede sektörlerde üretim ve ihracat alanında rekabet gücü yüksek ülkelerin fırsatlarının daha yüksek olacağı öngörülmüyor. Küresel tedarik yapılarındaki değişimden yararlanabilecek çok sayıda potansiyel ülke

Küresel İhracat Projeksiyonu'nda Çin'in 2035'te en büyük ihracatçı ülke olması bekleniyor. Aynı dönemde ABD'nin dış ticaret açığının daha da artacağı, Almanya'nın yerini Vietnam'a bırakacağı öngörülmüyor.

bulunuyor. Ancak ülkeler önümüzdeki yıllarda rekabet güçleri yüksek olan sektörlerde ağırlık verecek. Bu çerçevede küresel tedarik yapılarında değişimden yararlanabilecek ülkeler üç grupta toplulaştırılıyor. İlk grupta ileri teknoloji ve inovasyon yoğunluklu imalat sanayi üretimi yapan ülkeler bulunuyor. İkinci grupta orta yüksek teknoloji yoğunluklu imalat sanayi üretimi yapan ülkeler var. Bu grup içinde otomotiv, makine ve ekipmanları, elektrikli teçhizatlar gibi sektörler bulunuyor. Üçüncü grupta ise daha çok düşük üretim maliyetlerine dayalı üretim ve ihracat yapan ülkeler yer alıyor.

Tedarik yapılarındaki değişimler Türkiye için fırsat

Türkiye, küresel tedarik yapılarındaki değişimden en çok yararlanabilecek ülkeler içinde yer alıyor. Nitekim Türkiye'nin üretim ve ihracatta alt yapıya ve rekabet avantajlarına sahip olduğu çok sayıda sektörde tedarik değişimlerinin yüksek olması bekleniyor. Bu değişimde hazır giyim, ayakkabı ve deri çok yüksek potansiyel barındırıyor. Bu sektörlerin ardından rekabet gücü yüksek olan tekstil, mobilya, gemi ve yat sektörleri geliyor. Küresel tedarik zincirleri değişiminde orta potansiyele sahip sektörler olarak elektrikli teçhizatlar, kauçuk ve plastikler, metal eşya, havacılık ve uzay sanayi gösteriliyor. Düşük potansiyele sahip sektörler arasında makine ve ekipmanları, otomotiv, cam, seramik ve çimento bulunuyor. Tarım ürünlerinde alternatif tedarikçi olmakla birlikte kendi yeterliliği ön plana çıkan Türkiye'nin gıda ve içecekler, ağaç ve orman ürünleri ile kimyasallarda da küresel pazarlarda rekabet potansiyeli bulunuyor.

Türkiye, tedarikte Avrupa için en önemli ülke

Küresel tedarik zincirinin dönüşüm sürecinde esnek ve hızlı üretim yapısı, yüksek ürün standartları ve standartlarda AB ile uyumu, güçlü lojistik firmalara ve hizmetlere sahip olması, yüksek liman ve taşımacılık kapasitesi (kara-deniz, demir, hava yolları) ile gelişmiş ihracat finansman olanakları Türkiye'nin elini güçlendiriyor. Türkiye, emisyon sınırlamaları kapsamında gelişen yakından tedarik eğilimi içinde vergi avantajları ve yüksek navlun maliyetleri göz önünde bulundurulduğunda Avrupa için en önemli potansiyel ülke olarak öne çıkıyor.

TÜRKİYE'NİN GÜÇLÜ YÖNLERİ; SANAYİ ÜRETİMİNDE ÜRÜN VE SEKTÖR ÇEŞİTLİLİĞİ, ESNEK VE HIZLI ÜRETİM YAPISI, GÜÇLÜ LOJİSTİK VE GELİŞMİŞ FİNANSMAN OLANAKLARI ŞEKLİNDE SIRALANDI.

Raporda,
Türkiye'nin güçlü
lojistik hizmetleri,
yüksek liman
ve taşımacılık
kapasitesi de ön
plana çıkarıldı.

Türkiye için yeni fırsat kapıları açılacak

Çin'in esasen Trans Pasifik Ticaret Ortaklığı'na karşı oluşturduğu, Kuşak Yol İnisiyatifi'nde Türkiye'nin coğrafi ve kültürel olarak merkezi bir rolde bulunmasının yanı sıra yumuşak gücünden ve tarihsel derinliğinden kaynaklı olarak geniş bir sahaya etki etmesi bu projedeki ağırlığını daha da yükseltecek. İnisiyatif kapsamında bulunan finansman ve ticaret fırsatları hassasiyetle takip edilmelidir. Türkiye'nin, 2005 yılını Afrika Yılı ilan etmesinin ardından bu bölgeye yönelik istikrarlı bir dış politika yürütülüyor. Bu kıtada diplomatik temsilciliklerinin sayısını artıran, eğitim, kültür, ulaşım gibi birçok alanda kurumsal ilişkilerini güçlendiren Türkiye, insani yardım ve kalkınma yardımı faaliyetlerini de kesintisiz olarak sürdürüyor. 1 Ocak 2021 itibarıyla yürürlüğe giren Afrika Kıtasal Serbest Ticaret Alanı Anlaşması, Türkiye'nin kıtaya olan istikrarlı ilişkilerine ticari boyutta ivme kazandırabilecek başlıkları içinde bulunuyor. Somali, Tunus, Nijerya, Nijer gibi ülkelerle ilişkilerini güçlendirmesi Türkiye'nin Afrika Kıtası'nda çok boyutlu yeni fırsatlara kapı açabileceği öngörülmüyor.

GURBETÇİ GİRİŞİMCİ, BİTKİSEL KÜP ÇAYINI AVRUPA'YA SEVDİRECEK

Berlin doğumlu genç girişimci Uğur Tutkun, memleketi Tarsus'ta kurduğu tesiste üretimine başladığı bitkisel küp çaylarını Almanya üzerinden tüm Avrupa ülkelerine ihraç etmeye hazırlanıyor. 'Tanla Baba' markasıyla 20 çeşit küp çay üretmeyi hedefleyen Uğur Tutkun, "Şifalı bitkilerden doğal haliyle üretilen küp çayların önümüzdeki 10-15 yılda poşet çayların yerini alacağına inanıyorum." dedi.

Almanya'nın Berlin kentinde yaşayan gurbetçi Uğur Tutkun, Covid-19 salgını sürecinde bağışıklık sistemini güçlendiren bitki çaylarına olan ilginin artması üzerine memleketi Mersin'in Tarsus İlçesinde şifalı bitkileri harmanlayarak "küp çay" haline getiren tesis kurdu. Aylık 450 bin paket üretim kapasiteli işletmesinde hazırladığı yeni nesil küp çaylarını "Tanla Baba" markasıyla 150-170 gramlık ambalajlarda tüketime sunan genç girişimci Uğur Tutkun, doğanın mucizelerini yakın zamanda Almanya üzerinden tüm Avrupa ülkelerine ihraç etmeye başlayacaklarını söyledi. Uluslararası sertifikalara sahip işletmesini yeni yatırımlarla büyütmeyi hedefleyen Uğur Tutkun, Avrupa'nın yanı sıra Rusya, Kuzey Amerika ve İskandinavya pazarlarına da açılmak istediklerini belirtti.

'Bitki çayları üzerine 8 yıl araştırma yaptım'

Küp çay ile 8 yıl önce Tarsus'ta bulunduğu günlerde gribe yakalandığında tanıştığını, kuzeninın tavsiyesi üzerine atom çayını içmeye başladığını ve kısa sürede şifa bulduğunu anlatan Uğur Tutkun, "Beni çok hırpalayan hastalığı atlattıktan sonra bitki çaylarına merak sardım ve farklı kaynaklardan geniş çaplı araştırmalar yaptım. Çukurova illerinde toz şekerle küp haline getirilmiş bitki çaylarının aktarlarda satıldığını ve yöre halkı tarafından yaygın şekilde tüketildiğini öğrendim. Bitki çaylarının sadece kış aylarında tüketilen bir ürün olmadığını aslında günlük hayatımızın içerisinde sağlık için gerekli yardımcı bir unsur olduğunu fark ettim. Araştırmalarım sonucunda hazımsızlığa iyi gelen, zayıflamayı kolaylaştıran, bağışıklık sistemini güçlendirici, rahatlatıcı, antioksidan özelliklere sahip, metabolizmanın sağlıklı çalışmasına yardımcı olan bitki çaylarının her gün tüketilmesinin gerekliliğini

tecrübe ederek anladım. Bu deneyimi insanlara ürün olarak sunmak istedim. Sıcak suda hemen eriyen, demlenmesi için beklenmeyen, poşet çay gibi atık bırakmayan, kokusu güzel, ferahlatıcı, tüketimi pratik olan küp çaylarının uluslararası standartlara uygun şekilde üretimi için Tarsus'ta tesis kurmaya karar verdim. 2021'in başında faaliyete geçen tesisimizde atom çayı, nane limon, ihlamur çayı ve zencefil çayı üretimine başladık. Ürün yelpazemizde 20 çeşit bitki çayına yer vermeyi planlıyoruz." dedi.

Tanla Baba markasının öyküsü

Kurduğu şirkete 'Tanla Gıda', üretimini gerçekleştirdiği bitkisel küp çaylara ise 'Tanla Baba' adını verirken çok düşündüğünü ve araştırmalar yaptığını kaydeden Tutkun, "8 yıl önce hastayken içmeye başladığım atom çayı beni ayağa kaldıran bir mucizeydi. Bu çayı markalaştırırken mucizevi anlamına gelen, güneşin doğduğu an olan 'tanla' kelimesinin yanına Avrupa'daki Türklerin günlük konuşmalarında çok kullandığı ve yabancıların da hafızalarında yer eden baba kelimesini ekledim. Böylece Tanla Baba markası ile tamamen doğal haliyle ürettiğimiz bitkisel küp çaylarımızın adını belirledik." diye konuştu.

Tanla Gıda olarak ISO 9001, ISO 22000 ve Helal Gıda sertifikalarına sahip olduklarını, BRC sertifikası için de çalışmalarına başladıklarını kaydeden Tutkun, AB standartlarına uygun ambalaj kullanımına da özel önem verdiklerinin altını çizdi. Tutkun, "İnanıyorum ki, içimi çok pratik olan küp çaylar, önümüzdeki 10-15 yıl içinde poşet çayların yerini alacaktır. Biz de Tanla Baba markamızla küp çaylarımızı Avrupa'ya sevdirmeye kararlıyız." dedi.

TÜRKİYE-AZERBAYCAN ARASINDA E-TİCARET KÖPRÜSÜ

Türkiye kardeş ülke Azerbaycan ile arasındaki 2 milyar dolarlık ticaret hacmini 15 milyar dolara çıkarma hedefi kapsamında e-ticaret mutabakat zaptı imzaladı. Azerbaycan'ın başkenti Bakü'de gerçekleştirilen törende Ticaret Bakanı Ruhsar Pekcan ile Azerbaycan Ekonomi Bakanı Mikayıl Cabbarov, ikili ticaretin dijital zeminde güçlenmesini sağlayacak Türkiye-Azerbaycan E-Ticaret Mutabakat Zaptı'nı imzaladı.

Tercihli Ticaret Anlaşması'nın 1 Mart 2021'de yürürlüğe girdiğini anımsatan Ticaret Bakanı Ruhsar Pekcan, "Bu süreci tek millet vizyonuyla geliştirip tek pazar olarak yola devam ederek Serbest Ticaret Anlaşması ile tamamlamayı hedefliyoruz. Bu doğrultuda ekonomik ilişkilerde en kapsamlı iş birliğini sağlamalı, fırsatları birlikte en iyi şekilde değerlendirmeliyiz. Türkiye ile Azerbaycan arasındaki ekonomik iş birliğinin

derinleşmesi bölge ekonomisi için de çok şey ifade edecektir. Ayrıca, Türkiye ile Azerbaycan arasında artan ekonomik iş birliği, Orta Asya'daki Türki Cumhuriyetler ile olan etkileşimimizi de birlikle güçlendirecektir." dedi.

Azerbaycan'ın Karabağ'da kazandığı zaferin ikili ilişkilerde her anlamda yeni bir açılım imkânı doğurduğunu, ti-

icaret, yatırımlar ve lojistikte yeni fırsatlar ortaya çıkardığını belirten Pekcan, "E-ticaret gibi yenilikçi alanlar üzerinde çalışarak ilişkilerimizin geleceğine de yatırım yapıyoruz. Bizim amacımız mutabakat zaptını dijital ekonomik ortaklık anlaşması haline getirmektir. Bu yönde de çalışmalarımıza hemen başlayacağız." diye konuştu.

ASHİB'den Azerbaycan'a Gıda Sektörel Ticaret Heyeti

Akdeniz Su Ürünleri ve Hayvansal Mamuller İhracatçıları Birliği (ASHİB), kardeş ülke Azerbaycan ile yeni ihracat köprüleri kurmak amacıyla Gıda Sektörel Ticaret Heyeti düzenledi. Azerbaycan'ın başkenti Bakü'ye çıkarma yapan ASHİB'e bağlı 11 firmanın temsilcisi, dört günlük program kapsamında 45 ithalatçı firmanın üst düzey yetkilileriyle ikili görüşmeler gerçekleştirip ürünlerini tanıttı.

2021 yılının Ocak-Mart ayları arasında geçen yılın aynı dönemine kıyasla yüzde 4 artışla 81,8 milyon dolar ihracat ger-

çekleştiren ve söz konusu süreçte Azerbaycan pazarında 415 ton ürün pazarlayarak Türkiye'ye 179 bin dolar döviz kazandıran ASHİB'in Azerbaycan Gıda Sektörel Ticaret Heyeti'ne Em-tia Gıda, Golden İnternational Gıda, Mersin Lemas Gıda, Sabel Gıda, Pakyürek Dış Ticaret, Akdeniz Entegre Gıda, Mediterranean Food Beverages, Tekinler Dış Ticaret, Kilikya Şalgam, Palamidas Zeytin Zeytinyağı Gıda, Maysu firmalarının yöneticileri katılım sağladı.

Gıda ürünlerinde 642 milyon dolarlık pazar var

1991 yılında bağımsızlığını kazanan ve 10 milyon nüfusla dünyanın en kalabalık 90'ıncı ülkesi olan Azerbaycan'ın 642 milyon dolarlık gıda ithalatının 69 milyon dolarlık kısmını karşılayan Türkiye'nin payını artırmayı amaçlayan ASHİB üyesi ihracatçılar, düzenlenen B2B toplantılarında tedarikçi firmaların temsilcileriyle verimli görüşmeler yaptı. Daha sonra Bakü'nün önemli marketlerini ziyaret eden ASHİB üyesi ihracatçılar, büyük perakende zincirlerin satın alma ekipleri ile birebir toplantılar da gerçekleştirdi. ASHİB heyeti, B2B toplantılarının düzenlendiği otelde de Azerbaycan'ın en önemli tedarikçilerinden olan Bravo ve Veyselöglü firmalarının yöneticilerini misafir edip detaylı görüşmeler yaptı.

Çukurova Kalkınma Ajansı (ÇKA) Yönetim Kurulu, 2021 yılında verilecek 63 milyon liralık hibe destek ile toplam 100 milyon liralık yatırımın bölgeye kazandırılacağını açıkladı.

Teknik Desteği'nin yıl içinde farklı tarihlerde ilan edileceğini duyuran Vali Elban, "Bu yıl bütçemizi hazırlarken sadece mali destek olarak 63 milyonluk liralık hibeyi Adana ve Mersin illerimizdeki projelerimize vermeyi kararlaştırdık. Beklentimiz bu projelerimize yeterli şartlarda ve yeterli sayıda müracatın olması, hızlı bir şekilde bunların realize olması ve yıl içerisinde bu ödeneklerin kullanılmasıdır. Bu dönem içinde kullanacağımız bu kaynağın her iki ilimize de hayırlı olmasını temenni ediyorum." dedi.

'Projelere azami destek tutarı 2,5 milyon lira'

ÇKA Genel Sekreteri Savaş Ülger ise Mali Destek Programları kapsamında 2021 yılında 30'ar milyon lira bütçeli Yenilik ve Verimlilik Küçük Ölçekli Altyapı Mali Destek Programı ile Turizmde Destinasyon Yönetimi Küçük Ölçekli Altyapı Mali Destek Programı yürüteceklerini belirtti. Genel Sekreter Savaş Ülger, "Yenilik ve Verimlilik Küçük Ölçekli Altyapı Mali Destek Programı bölgemizin yenilik ve verimlilik kapasitesinin artırılmasını, mevcut sanayi ve teknoloji geliştirme bölgeleri ile serbest bölgelerde üretim kapasitesinin ve verimliliğin artırılması için gerekli altyapı yatırımlarının yapılması, kurulmakta olan sanayi bölge ve sitelerinde ise öncelikli altyapı yatırımlarının tamamlanmasını amaçlamaktadır. Turizmde Destinasyon Yönetimi Küçük Ölçekli Altyapı Mali Destek Programı ise bölgede toplam turizm gelirlerinin artırılması amacıyla, turizm destinasyonlarında turizm altyapılarını güçlendirecek yatırımları destekleyecektir. Kar amacı gütmeyen kurum ve kuruluşların başvuru yapabileceği programlarda projelerin destek miktarı asgari 500 bin lira, azami ise 2,5 milyon liradır."

YENİ YATIRIMLARA ÇKA'DAN HİBE DESTEĞİ

Adana ve Mersin'de 14 yıllık süreçte hayata geçirilen bin 100 projeye yaklaşık 273 milyon lira destek sağlayan Çukurova Kalkınma Ajansı (ÇKA), Mali ve Teknik Destek Programları kapsamında yeni yatırımlara 63 milyon lira hibe verecek.

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı koordinasyonunda Adana ve Mersin illerini kapsayan Çukurova Bölgesi'nde faaliyetlerini yürüten Çukurova Kalkınma Ajansı'nın (ÇKA) 2021 yılında yürüteceği Mali ve Teknik Destek Programları ile her iki kentte hayata geçirilecek yeni yatırımlara toplam 63 milyon lira hibe desteği vereceği ilan edildi.

Adana Valisi Süleyman Elban başkanlığında düzenlenen toplantıda 2021 yılı Mali ve Teknik Destek programları açıklandı. Mersin Valisi Ali İhsan Su, Adana Büyükşehir Belediye Başkanı Zeydan Karalar, Mersin Büyükşehir Belediye Başkanı Vahap Seçer, Adana Sanayi Odası Başkanı Zeki Kıvanç ve Mersin Ticaret ve Sanayi Odası Başkanı Ayhan Kızıltan'ın katıldığı toplantıda ÇKA'nın 15 yıllık faaliyetleri değerlendirildi.

14 yılda 273 milyon TL hibe verildi

Adana Valisi Süleyman Elban, 2006 yılından beri hizmet veren ÇKA'nın geçen süreçte bin 100 projeye yaklaşık 273

milyon lira hibe desteği verdiğini belirtti. Vali Elban, ÇKA'nın 2021 yılında yürüteceği Mali ve Teknik Destek Programları için toplam 63 milyon liralık hibe bütçesi oluşturduklarını, eş finansman ile yaklaşık 100 milyon liralık yatırımı Çukurova Bölgesi'ne kazandıracaklarını açıkladı. Bu programların yanı sıra Fizibilite Destek Programı, Teknik Destek Programı, Finansman Desteği, Güdümlü Proje Desteği ve Yönetim Danışmanlığı

5 MİLYONDAN FAZLA NARENCİYE FİDANI VİRÜSTEN ARINDIRILDI

Çukurova Üniversitesi (ÇÜ) Ziraat Fakültesi'ne bağlı Subtropik Meyveler Araştırma ve Uygulama Merkezi, narenciye çeşitlerinin virüs ve benzeri hastalıklardan arındırılması konusunda yürüttüğü çalışmalarda büyük başarı sağladı. Merkez Müdürü Prof. Dr. Saadetin Baloğlu, Türkiye'de narenciye çeşitlerinde tespit edilen virüs ve benzeri hastalıklara karşı 1989 yılından beri yaptıkları çalışmalarda 5 milyondan fazla fidanın virüsten arındırıldığını ve sertifikalı olarak yetiştirildiğini belirtti.

150 çeşit narenciye ile Adana'nın gen merkezi

Subtropik Meyveler Araştırma ve Uygulama Merkezi'nde 150 çeşit narenci bulunduğunu kaydeden Prof. Dr. Saadetin Baloğlu "Narenciyede dünya genelinde 80'in üzerinde virüs ve benzeri hastalık mevcut. Bunlardan 18-20 kadarı ülkemizde tespit edilmiş durumda ve halen zarar vermeye devam ediyor. Bu virüslerle mücadele yöntemlerinin kısıtlı olması nedeniyle özellikle başlangıç materyali olan fidanların yani aşı gözlerinin hastalıklardan ari olması çok önem taşıyor.

Merkezimiz arındırma işlemlerini başarıyla yürütüyor." dedi.

Virüsten ari fidanlar siparişe üretiliyor

Subtropik Meyveler Araştırma ve Uygulama Merkezi'nin 32 yıldır ara vermeden sürdürdüğü sertifikalı fidan üretimiyle Türkiye ekonomisine önemli katkılar sağladığını ifade eden Prof. Dr. Baloğlu, "Virüs ve benzeri hastalıklardan

arındırılmış çeşitler ve değişik yollarla merkezimize gelen çeşitlerden üretim yapıyoruz. Geçmiş yıllarda ürettiğimiz fidanların satışı halen devam ediyor. 2022 yılının güz veya 2023 yılının bahar dönemine sipariş olarak fidan üretiliyor. Bölgemizdeki çiftçilerimize özellikle turuncgillerle ilgili çeşit seçimi, bakım, mücadele, sulama ve benzeri konularda bilgilendirme desteği sağlıyoruz." diye konuştu.

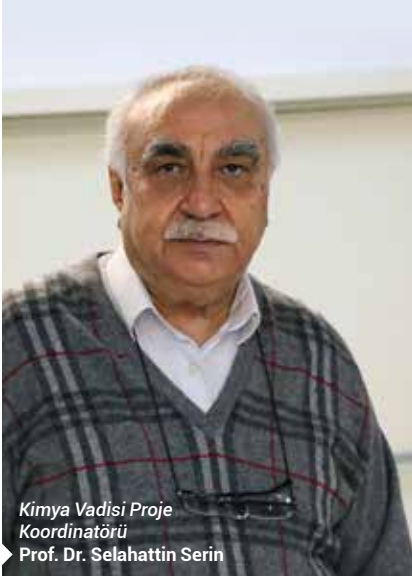
TÜİOSB'de KOBİ'lere özel üretim alanı oluşturuldu

Mersin-Tarsus Tarımsal Ürün İşleme İhtisas Organize Sanayi Bölgesi (TÜİOSB) Yönetim Kurulu Başkanı Gül Akyürek Balta, tarımsal ürün işleme ve gıda sektöründe faaliyet gösteren yatırımcıların kümeleneyeceği üretim üssünde küçük ve orta boy işletmelerin desteklenmesine yönelik özel alan oluşturacaklarını açıkladı.

Türkiye Genç İşadamları Derneği (TÜGİAD) Çukurova Şubesi'nin olağan genel kurulunda yeniden başkan adayı olan ve üyelerin oybirliğiyle güven tazeleyen Gül Akyürek Balta, "Tarım sektörünün alt ölçekte desteklenmesini yönetim kurulu toplantımızda görüşüp, OSB alanımızda daha küçük parseller halinde bir tarımsal ürün işleme özel alanı oluşturulması kararı aldık. Bu kapsamda ihtisas OSB'miz bünyesinde 90 adet 250 metrekarelik, 30 adet 150 metrekarelik olmak üzere toplamda 120 adet üretim alanı planladık. Bölgemizde büyük bir dönüşüm ve gelişimin öncüsü olacak TÜİOSB'de sektörün lider kuruluşları ile alt ölçekteki firmaları bir araya getirerek üretimde büyük bir sinerjinin ortaya çıkacağına inanıyoruz." dedi.

'KİMYA VADİSİ, KATMA DEĞERLİ ÜRETİM TEKNOLOJİSİ GELİŞTİRECEK'

Kimya Vadisi Proje
Koordınatörü
Prof. Dr. Selahattin Serin

Çukurova Üniversitesi (ÇÜ) Teknokent bünyesinde kurulan Kimyasal Madde Üretim Teknolojileri Merkezi Kimya Vadisi'nin Proje Koordinatörü Prof. Dr. Selahattin Serin, yıllık ortalama 42 milyar dolarlık kimyevi madde ithalatı yapan Türkiye'nin dışa bağımlılığını azaltmaya yönelik katma değeri yüksek kimyasalların üretim teknolojisi geliştirmek amacıyla çalışma yürüteceklerini belirtti.

Kimya Vadisi'nin ana çalışma konularını pestisit, gübre, ilaç, sentetik boyar maddeler ve lifler, sabun, sentetik tatlandırıcılar, ambalaj plastikleri ve yapay kaçukların oluşturacağını kaydeden Serin, "Gıda, ambalaj, otomotiv, tarım, tekstil ve kozmetikte katma değeri yüksek kimyasalların üretim teknolojisini geliştirerek fizibilitesi yapılan kimyasalları sanayicilerin bilgisine sunacağız." dedi.

Kimya Vadisi Projesi'nin ülke ve bölge üretimine katkısının önümüzdeki 5 yıllık süreçte büyük oranda hissedileceğini vurgulayan Serin, şunları söyledi: "Ülkemizde kimya sektörü maalesef dışa bağımlı ve çok sayıda madde ithalat yolu ile temin edilmektedir. Örnek verecek olursak, tarımda 7,8 milyon ton gübreye ihtiyaç olup bunun yüzde 50'si ithalata karşılanmaktadır. Üretilen gübrenin yaklaşık yüzde 90 civarındaki girdisi de ithalat edilmektedir. Ülkemizde kozmetik sektörünün yaklaşık 3 bin 600 kalem girdisi olup neredeyse tamamına yakını ithalata temin edilmektedir. Bu örnekler çoğaltılabilir, yani kimya sektörünün beslemesi gereken sektörlerin girdileri ithalata bağımlı durumdadır. Kimya Vadisi projesimiz de bu ihtiyaca cevap verecek örnek bir proje özelliğine sahiptir."

Lavanta tarımını teşvik etti, kolonyasını üretti

Adana'da çiftçileri alternatif ürünlerle buluşturmak amacıyla Lavanta Köyü Projesi'ni hayata geçiren ve 129 dekar alanda lavanta üretimine öncülük eden Adana İş Kadınları Derneği'nin (İŞKAD) Yönetim Kurulu Başkanı Berman Mantı, Luvilavant markasıyla lavanta kolonyası üretimine başlayarak örnek bir adım daha attı. Kokusu, tıbbi özellikleri ve mor rengi ile lavantanın dünya çapında değerli bir bitki olduğunu vurgulayan Berman Mantı, "Lavanta tarımı hem ekonomik anlamda hem de görsel güzelliği ile ekoturizm açısından üreticisine ciddi gelir kapısı aralıyor. Biz de İŞKAD olarak kadın çiftçilerin lavanta üretimiyle tanışmaları için hayata geçirdiğimiz projemize yeni halkalar ekliyoruz. Bu kapsamda öncü olmak adına lavanta kolonyası üretimine başladık." dedi. Finans sektöründe faaliyet göstermesine rağmen lavanta

İŞKAD Yönetim Kurulu Başkanı
Berman Mantı

kolonyası üretimi için büyük bir zevkle çalıştığını anlatan Mantı, ticari bir ürün ortaya koymaktan öte Anadolu'nun zengin tarihini, medeniyetini, insanlığa armağan ettiği değerleri tekrar gün yüzüne çıkarmak adına gayret gösterdiğini vurguladı. Unutulmuş bir Anadolu medeniyeti olan 'Luvi'leri lavanta kokusuyla bütünleştirip tanıtmayı arzuladıklarını kaydeden Mantı, "Ana amacımız lavanta

çiçeğini Luvi medeniyeti üzerinden bir markaya dönüştürmektir. Luvilavant markasıyla lavantanın ana vatanı arasında yer alan Adana'nın tarihini tekrar hatırlatmak istiyoruz. Güncel ve talep edilen kokuları ve trendleri takip ediyoruz. Zor ve meşakkatli bir yolda ilerlediğimizi biliyoruz, ancak Adana sevgimizin tüm zorlukların üstesinden geleceğine inanıyoruz." diye konuştu.

JAPONYA'NIN YAŞLI NÜFUSU FIRSATLAR SUNUYOR

Ortalama yaşam süresinin 86 yıl olduğu Japonya'da 65 yaş ve üzeri insan sayısı 126 milyonluk nüfusun yüzde 23'ünü oluşturuyor. Dünyanın yaşlı nüfus oranı en yüksek ülkesi olan Japonya'da önümüzdeki yıllarda başlıca alıcı kesimi oluşturacak yaşlıların artan ihtiyaçları; su ürünleri, tahıllar, meyve, kuruyemiş, sebze ve bitki preparatları ihracatında etkin olan Türk ihracatçılara fırsatlar sunuyor.

A sya'nın Pasifik kıyısı boyunca uzanan 6 bin 852 adadan oluşan teknoloji ülkesi Japonya'da 65 yaş ve üzeri insan sayısı 126 milyon nüfusun yüzde 23'ünü oluştururken, yıllık 721 milyar dolarlık ithalat hacminde özellikle yaşlı nüfusun kullanabileceği ürünlerde ihracat fırsatları bulunuyor. İşgücüne katılım oranı 2019 yılında yüzde 61,7 oranında olan Japonya'da bu rakamın 2050 yılı itibarıyla yüzde 53,1'e gerilemesi öngörülüyor. Su ürünleri, tahıllar, meyve, kuruyemiş, sebze ve bitki preparatları ihracatında son 5 yılda yüzde 16'lık büyüme sağlayan Türk ihracatçılar için ortalama yaşam süresinin 86 yıl olduğu Japonya'da pazarın başlıca alıcı kesimini oluşturacak yaşlıların artan ihtiyaçlarına karşı hazırlıklı olunması ve potansiyel ihracat olanaklarına karşı atık davranılması öneriliyor. Japonya, yaklaşık 5,5 trilyon dolarlık gayri safi yurt içi hasılası ile dünyanın 3'üncü

büyük ekonomisi konumunda yer alırken, 1,5 trilyon dolara yaklaşan dış ticaret hacmi ile küresel ticaretin önemli aktörleri arasında bulunuyor. Japonya'nın ekonomisinde en büyük sektörlerin başında inşaat, gayrimenkul, AVM, genel toptan ticaret, kimya, otomotiv, gıda ve elektrikli makineler geliyor.

Genel olarak ham madde ve ara mal ithal edip, mamul ürün ihraç eden bir ekonomik yapıya sahip olan Japonya'da 705,6 milyar dolarlık ihracat, 720,8 milyar dolarlık ithalat hacmi bulunuyor. Japonya'nın ithalatında Çin, ABD, Avustralya, Güney Kore ve Tayland ana tedarikçiler olarak yer alıyor. Japonya pazarında Vietnam, Almanya, Suudi Arabistan, Birleşik Arap Emirlikleri ve Malezya etkin olan diğer önemli aktörler olarak sıralanıyor.

Japonya'nın ithalatında ilaç ve kimya sektörü 96,11 milyar dolarlık hacmiyle ilk sırada yer alırken, bunu 89,40 milyar dolar değer ile elektrik-elektronik sektörü ikinci, 46,56 milyar dolar değer ile makine sektörü takip ediyor. Japonya'nın ithalatında madencilik ve doğal taşlar, tarım ve hayvancılık, demir-çelik ve metal,

hazır giyim, plastik ve kauçuk, işlenmiş tarım ürünleri, otomotiv, iklimlendirme ve savunma sanayi diğer önemli sektörleri oluşturuyor.

Türkiye geçen yıl 423 milyon dolarlık ihracat gerçekleştirdi

Türkiye ile Japonya arasındaki karşılıklı ticaretin büyüklüğü 4,5 milyar düzeyinde oluşurken, ülkemizin ihracat tutarı 423 milyon dolar civarında seyrediyor. 2020 yılı verilerine göre Türkiye'nin Japonya'ya gerçekleştirdiği ihracatta ilk sıralarda bitkisel ve hayvansal gıda sektörleri başı çekiyor. Covid-19 pandemisinin küresel ticarete darbe vurduğu 2020 yılında su ürünleri ve hayvansal mamuller yüzde 8,4 azalış ve 78,2 milyon dolar değer ile birinci, hububat ve bakliyat sektörü yüzde 14 artış ve 66,8 milyon dolar değer ile ikinci, otomotiv sektörü yüzde 5,8 azalış ve 40,7 milyon dolar değer ile üçüncü sırada yer aldı.

En zor yıl olarak tarihe geçen 2020'de Türkiye'nin Japonya pazarında ihracat hacminde en fazla artış sağladığı sektörler ise yüzde 110 artış ve 5,4 milyon dolar

değer ile çimento, cam, seramik ve toprak ürünleri, yüzde 96 artış ve 4,2 milyon dolar değer ile tütün ve mamulleri, yüzde 75 artış ve 6,8 milyon dolar değer ile iklimlendirme, yüzde 26,9 artış ve 2,5 milyon dolar değer ile yaş meyve sebze ile yüzde 22,7 artış ve 13,3 milyon dolar değer ile makine ve aksamı oldu.

Son 5 yılda su ürünlerinde yüzde 16, demir çelikte yüzde 71 artış sağladı

2015-2020 yılları arasındaki veriler değerlendirildiğinde ise Türkiye'nin Japonya'ya en fazla ihraç ettiği ürünler arasında balıklar ve kabuklu hayvanlar, tahıllar, meyve ve kuruyemiş, sebze ve bitki preparatları bulunuyor. Otomotiv haricinde gıda ürünlerinde gelişen ihracatımızda beş yıllık süreçte yıllık ortalama büyüme oranı yüzde 16'ya yükselen balıklar ve kabuklu hayvanlar en çok artış sağlayan alt sektörler olarak dikkat çekiyor. Modern endüstrisi için gerekli olan demir, bakır ve alüminyum gibi maden cevherlerinde dışa bağımlı olan Japonya'da Türk demir çelik sektörü de son beş yılda yüzde 71 büyüme başarısı sergiliyor.

Doğru paketleme ve etiketleme kritik önem taşıyor

Türkiye ile Japonya arasında Serbest Ticaret Anlaşması veya gümrük birliği bulunmadığından bu ülkeye yapılan ihracatta gümrük vergisi uygulanıyor. Karşılıklı ticarete Çifte Vergilendirmeyi Önleme, Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunması anlaşmaları yürütülüyor. Japonya pazarında standartlar uluslararası normların dışında Japon Standartları Birliği'nin (JSA) belirlediği kriterlerde uygulanıyor. Tekstil hazır giyim, ısıtıcılar, elektrikli aletler, ayakkabılar, mutfak eşyaları, spor malzemesi, müzik aletleri gibi geniş bir ürün grubunun standart, kalite, boyut ve diğer özellikleri Japon Sanayi Standartları (JIS) kapsamında, gıda ve orman ürünlerinin kalitesi ile ilgili işaretleme ve sıralama sistemi Japon Tarım Standartları (JAS) üzerinden oluşturuluyor. Doğru paketleme ve etiketleme Japonya'da sorunsuz bir gümrük süreci için kritik önem taşıyor. Paket etiketlerinde Japonca, İngilizce ve Fransızca dillerine izin veriliyor.

AKİB en fazla makarna ihraç ediyor

Akdeniz İhracatçı Birlikleri (AKİB) ise Japonya pazarına yıllık 30-37 milyon dolar bandında ihracat gerçekleştiriyor. 2020 yılında Japonya'da 35,5 milyon dolarlık ihracata imza atan AKİB, en fazla hububat bakliyat, madencilik, kimya ve demir çelik sektörlerinde varlık gösterdi. AKİB'in geçen yıl en fazla ihraç ettiği ürünler listesinde ise 14,7 milyon dolar değer ile makarna zirvede yer aldı. Bunu 4,3 milyon dolar değer ile çinko cevheri ikinci sırada, 3,4 milyon dolar değer ile organik kimyasallar üçüncü sırada takip etti.

'HASAT VAKTI'NDE YENİLİKÇİ FİKİRLER ÖDÜLENDİRİLDİ

Mersin'de Girişimci İş Kadınları Derneği (GİŞKAD) tarafından genç kadınların gıda ve tarım konularında geliştirdikleri iş fikirlerinin hayata geçirilmesini sağlamak amacıyla düzenlediği 'Hasat Vakti' isimli kadın start-up yarışmasında dereceye girenler ödülleri aldı. Ödül töreninin açılışında konuşan GİŞKAD Başkanı Tuğcu, Mersin Büyükşehir Belediyesi, Mersin Ticaret ve Sanayi Odası, Mersin-Tarsus Tarımsal Ürün İşleme İhtisas Organize Sanayi Bölgesi ile Mersin Üniversitesi tarafından desteklenen yarışma ile girişimci ruha ve yenilikçi vizyona sahip kadınların ve fikirlerinin melek yatırımcılarla buluşturulması hedeflediklerini belirtti.

'Girişimcilerin ektiği fikir tohumlarının hasat vakti'

Başkan Tuğcu, "Yenilikçi beyinlere hizmet etmek ve bu konuda farkındalık oluşturmak görevi ve bilinci ile GİŞKAD bu projeye gönülünü, heyecanını, emeğini aktardı. Çözüm ortaklığımızın desteğiyle de bu noktaya getirdi. Dilerim ki bu çalışma geleceğe, bölgemizin dışındaki diğer sivil toplum örgütlerine ve Türkiye'nin diğer dinamiklerine de örnek olsun. Bugün gi-

rişimcilerin ektiği fikir tohumlarının hasat vakti. Bugün onlar parlayacak, biz aydınlanacağız." dedi.

Yarışmanın birincisi Ayşegül Abacı

Daha sonra yarışmada finale kalan 8 yarışmacının iş fikirleri tek tek dinlendi. Yarışmacılardan Özlem Yurdakul, Ayşegül Abacı, Çağla Bakaçhan, Gülşah Çelik, Sabiha Ezgi Davulcu, Beray Şenel, Elif Bahar Bolaç ve Ruşen Doğan Çetiner iş fikirlerini sunum yaparak anlattı. Jüri tarafından seçilen iş fikirleri arasında birinci Ayşegül Abacı oldu ve ödülünü Büyükşehir Belediye Başkan Vekili Gülcan Kış'ın elinden aldı. Yarışmada, Ezgi Davulcu ikinciliği, Özlem Yurdakul da üçüncülüğü elde etti.

TEKNOFEST 2021'e rekor başvuru

Havacılık, Uzay ve Teknoloji Festivali (TEKNOFEST) kapsamında bu yıl düzenlenecek 35 farklı teknoloji yarışmasının için toplam 39 bin 684 takımın başvurusu alındı. Teknoloji ve bilim konusunda farkındalık oluşturmak, mühendislik alanında yetişmiş insan kaynağını artırmak amacıyla düzenlenen ve geçen yıl 16 bin 34 takımın başvuru yaptığı TEK-

NOFEST'e bu yıl en çok başvuru yapan iller İstanbul Gaziantep ve Mersin oldu. İstanbul 13 bin 819 takımla ilk sırada yer alırken geçen yıl dev etkinliğe ev sahipliği yapan Gaziantep 6 bin 980 takımla ikinci, Mersin 3 bin 153 takımla üçüncü oldu. Ankara, Adana, İzmir, Samsun, Sakarya, Bursa ve Konya en çok başvuru yapan ilk 10 şehir arasında yer aldı.

Türkiye Teknoloji Takımı Vakfı ile Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının yürüttüğü 71 paydaş kurumun iş birliğiyle organize edilen TEKNOFEST, bu yıl 21-26 Eylül 2021 tarihleri arasında İstanbul Atatürk Havalimanı'nda gerçekleştirilecek.

TEKNOFEST 2021'de en çok başvurusu İnsanlık Yararına Teknoloji, Akıllı Ulaşım ve Eğitim Teknolojileri Yarışmaları alırken lise, üniversite ve üzeri kategorisi ile mezun başvurularının yanı sıra ilköğretim öğrencilerinin başvurularında yaşanan artış gençlerin teknoloji üretme süreçlerine olan ilgisinin en büyük göstergesi oldu. Bu yıl ön eleme aşamasını geçen takımlara toplamda 7 milyon TL'nin üzerinde malzeme desteğinin sağlanacağı TEKNOFEST'te dereceye girmeye hak kazanan takımlar ise 5 milyon TL'nin üzerinde para ödülünün sahibi olacak.

İSO TÜRKİYE İMALAT PMI'DA YÜKSELİŞ SÜRÜYÖR

İstanbul Sanayi Odası (İSO) Türkiye İmalat Satınalma Yöneticileri Endeksi (PMI) mart ayında 52,6'ya yükselerek sektörün performansında güçlü bir iyileşmeye işaret etti. Anket sonuçlarına göre, şubatta 51,7 olarak ölçülen manşet PMI martta 52,6'ya yükseldi. Böylece faaliyet koşulları üst üste 10'uncu ay güçlenmiş oldu. PMI mart verilerine göre sektörlerin çoğunluğunda üretim artışı kaydedilmekle birlikte yeni sipariş hacimleri genel olarak durağan seyretti ve firmalar malzeme temininde zorluklarla karşılaşmaya devam etti. Takip edilen 10 sektörün 6'sı martta üretim artışı sağlarken, bu gelişme sadece 4 sektörün genişleme kaydettiği şubat ayına göre iyileşme anlamına geldi. Yılın ilk iki ayında olduğu gibi martta da üretimdeki en hızlı genişleme ana metaller sektöründe gerçekleşti. Ayrıca, gıda ürünleri ile giyim ve deri ürünleri sektörlerinin büyüme bölgesine geri dönmesi de dikkat çekti. İstihdamdaki en yüksek oranlı artış elektrikli ve elektronik ürünler sektöründe görüldü. Tedarik zincirlerindeki aksamalar, sektörlerin ortak sıkıntısı olmaya devam etti. Teslimatlardaki en belirgin gecikmeler ana metal sanayi ile makine ve metal ürünleri sektörlerinde kaydedildi.

KOBİ'LER İÇİN KOLAY İHRACAT PLATFORMU AÇILDI

Ticaret Bakanlığı, geçen yıl ağustos ayında hizmete açtığı Kolay İhracat Platformu'nu ihracat hedefi olan KOBİ'lerin de ihtiyaç duyduğu her bilgiye en güncel haliyle ulaşmalarını sağlamak amacıyla güncelledi. Kolay İhracat Platformu 2.0 Lansman Toplantısı'nda konuşan Ticaret Bakanı Ruhsar Pekcan, ihracat altyapısının dijitalleşme ekseninde gelişmesine büyük bir hassasiyet gösterdiklerini belirterek, "Kolay İhracat Platformu ülkemizin büyümesine ivme kazandıracak. Bugünden itibaren Kolay İhracat Platformu ile firmalarımızı potansiyel müşterilerine ücretsiz ve aracsız olarak ulaştırıyoruz." dedi.

Kolay İhracat Platformu'nun 28 Ağustos 2020'de hizmet vermeye başladığını anımsatan Bakan Pekcan, geçen süreçte platformun 107 binin üzerinde anonim ve 14 bin kayıtlı kullanıcıya ulaşarak ihracatçının bir numaralı bilgi kaynağı haline geldiğini, Akıllı İhracat Robotu'nun 22 binden fazla sorguyla ihracatçılara büyük veriye dayanan kullanıcıya özgü pazar önerileri sunduğunu anlattı.

'İçerik bakımından yeni bir platform ortaya koyduk'

Kolay İhracat Platformu 2.0 ile içerik bakımından adeta yeni bir platform

daha ortaya koyduklarını aktaran Pekcan şunları söyledi: "Platforma yeni eklenen modüllerimizin başında makine öğrenmesi algoritmalarını kullanarak hedef pazar tavsiyesi sunmanın yanı sıra, ürün çeşitlendirmesi için de öneriler sunan alternatif ürün robotu geliyor. İhracatçılarımıza sadece pazar tavsiyesi vermekle kalmıyor; doğrudan iletişim kurabilecekleri 18 milyon alıcı bilgisini kendilerine sunuyoruz. Ayrıca, çok geniş bir eğitim modülü hazırladık. Burada farklı ihracat olgunluğuna sahip firmalarımız için 100'ün üzerinde eğitim videosu bulunuyor."

IMF küresel büyüme tahminini değiştirdi

Uluslararası Para Fonu (IMF), bu yıla ilişkin küresel büyüme tahminini yüzde 5,5'ten yüzde 6'ya çıkardı. Türkiye ekonomisinin büyüme tahminleri ise değiştirilmedi. Raporla göre Türkiye ekonomisinin 2021'de yüzde 6 ve 2022'de yüzde 3,5 büyüyeceği öngörüldü. "Ayrıışan Toparlanmaları Yönetme" başlığı ile yayımlanan raporda salgın nedeniyle 2020'de dünya ekonomisinin yüzde 3,3 daraldığı vurgulanıp büyüme tahmininin bu yıl için yüzde 5,5'ten yüzde 6'ya, 2022 için ise yüzde 4,2'den yüzde 4,4'e revize edildiği belirtildi. IMF'nin raporuna göre, geçen yıl yüzde 3,5 daraldığı tahmin edilen ABD ekonomisinin 2021 yılı büyüme tahmini yüzde 5,1'den yüzde 6,4'e yükseltildi. Euro Bölgesi'ne yönelik büyüme beklentisi de 2021 için yüzde 4,2'den yüzde 4,4'e çıkarılırken, 2022 için yüzde 3,6'dan yüzde 3,8'e yükseltildi. 2020'de yüzde 2,3 oranında büyüyen Çin'in bu yıla ilişkin ekonomik büyüme beklentisi ise yüzde 8,1'den 8,4'e yükseltirken, 2022 yılı için bu oran 5,6 olarak bırakıldı.

MERSİN LİMANI'NA AYNI ANDA İKİ MEGA GEMİ YANAŞABİLECEK

Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Adil Karaismailoğlu'nun katıldığı törende temeli atılan genişleme projesiyle Mersin Uluslararası Limanı'nda toplam konteyner elleçleme kapasitesi 3,6 milyon TEU'ya çıkacak, rıhtıma 400 metrelik iki mega konteyner gemisi aynı anda yanaşabilecek.

Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Adil Karaismailoğlu

Mersin Uluslararası Limanı'nda (MIP) konteyner elleçleme kapasitesini yıllık 2,6 milyon TEU'dan 3,6 milyon TEU'ya çıkaracak 375 milyon dolar bütçeli Mersin Uluslararası Limanı Genişleme Projesi'nin (EMH2) temeli Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Adil Karaismailoğlu'nun katıldığı törenle atıldı.

Törenin açılış konuşmasını yapan MIP Genel Müdürü Johan Van Daele, Mersin Uluslararası Limanı Genişleme Projesi'nin tamamlanmasıyla Mersin'in Doğu Akdeniz'e açılan stratejik kapı konumunun daha da güçleneceğini belirtti. Projeyle doğrudan 500 kişiye, dolaylı olarak 5 bin kişiyi istihdam sağlanacağını ifade eden Daele, "MIP olarak, yüksek ihracat ve ithalat iş hacmi ile en yoğun zamanlarda maksimum terminal kapasitesine yakın çalışmaktayız. Sadece ticaretin sürekliliği için değil, aynı zamanda Mersin'in kilit rolünü korumak için de limanı verimli bir kapasiteye ulaştırmak zorundayız." dedi.

'Genişleme projesi, İşletme Hakkı Sözleşmesi'ne göre planlandı'

Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Adil Karaismailoğlu ise konuşmasında Mersin'in hem Türkiye ekonomisi hem de Doğu Akdeniz'e hakimiyet açısından son derece stratejik bir konumda olduğunu vurguladı. Bakan Karaismailoğlu "Mersin, genişleyen limanıyla, nükleer güç santraliyle, Çukurova Havalimanı ile ülkemizin gözde ulaşım, enerji ve ticaret

merkezi oluyor. Mersin Limanımız, 1,5 yılda tamamlanacak genişletme projesiyle; güneyde toplam 880 metrelik rıhtıma sahip olacak ve 400 metrelik 2 mega geminin yanaşmasına uygun hale getirilecektir." diye konuştu.

Genişlemenin İşletme Hakkı Sözleşmesi gereğince belirlenen sınırlar çerçevesinde planlandığını vurgulayan Bakan Karaismailoğlu, "Limanımız coğrafi konumu, kapasitesi, serbest bölge ile komşu olması, ulusal ve uluslararası kara, hava, demir ve denizyolu modlarına entegre olmasından dolayı ülkemiz için büyük önem arz ediyor. 2007-2020 yılları arasında Mersin Uluslararası Limanı'na 1,2 milyar doların üzerinde yatırım yapıldı. Sadece ülkemiz için değil, Irak, Suriye ve diğer komşu ülkelerle olan ticarete kritik işlevi olan limanımız, sektörün ihtiyaç ve taleplerine cevap vermek üzere sürekli olarak genişletilmekte ve kapasite artırımına gidilmektedir. Zira, uluslararası deniz taşımacılığında Akdeniz limanları, Asya-Avrupa hattında aktarma limanları olarak önem kazanmaktadır." dedi.

'Limanlarda elleçlenen yük miktarı 496 milyon tonu aştı'

Geçen yıl Türkiye'deki limanlarda elleçlenen yük miktarının 496 milyon 642 bin tona, konteyner tonajının ise 11,6 milyon TEU'ya ulaştığını ve bu performansta Mersin'in önemli rol oynadığını kaydeden Bakan Karaismailoğlu, şunları söyledi: "Amacımız, ülkemizin her şehrinin olduğu gibi Mersin'imizi de kaldırmak, istihdamını artırmak, gelişimine katkı sunmaktır. Mersin Limanı, çok modlu bağlantı kolaylığının sağladığı avantajlarla, Orta Doğu ve Karadeniz'le olan aktarma ve hinterlant bağlantılarıyla hem ülkemizin en büyük limanıdır hem de Doğu Akdeniz'in lider limanları arasında yer almaktadır. Ülkemizin lojistik gücünü, sadece bölgesel değil küresel anlamda da perçinlemektedir." diye konuştu.

MIP Genel Müdürü Johan Van Daele

Gübretaş
Genel Müdürü
İbrahim Yumaklı

İLK KİMYEVİ GÜBRE FABRİKASI YENİDEN ÜRETİME GEÇECEK

Gübretaş Genel Müdürü İbrahim Yumaklı, Hatay'ın İskenderun ilçesinde bulunan ve 13 yıldır faaliyeti göstermeyen Türkiye'nin ilk kimyevi gübre fabrikasının 2023 yılından itibaren Türk çiftçisi için yeniden üretime başlayacağını açıkladı. İskenderun Sariseki'deki kimyevi gübre fabrikasının 25 Nisan 1954'te dönemin Cumhurbaşkanı Celal Bayar'ın katıldığı törenle açıldığını, tesislerin o dönem 100 bin ton üretim kapasitesine sahip olduğunu belirten Gübretaş Genel Müdür İbrahim Yumaklı, yıllar içinde yapılan yeni yatırımlarla Gübretaş'ın günümüzde yıllık katı gübre üretim kapasitesinin 985 bin tona ulaştığını kaydetti. Yumaklı, "Çiftçilerimizin gerekli ürüne daha çabuk ve uygun koşullarla ulaşmasını sağlamak için, 2007'den beri herhangi bir üretim faaliyeti yapılmayan ve sadece liman hizmeti veren İskenderun'daki NPK üretim tesislerini yeniden devreye geçirmek üzere projelerimizi tamamladık. 200 bin tonluk bu yeni NPK tesisi yatırımı sayesinde mevcut kompozit gübre üretim kapasitemizi yüzde 25 oranında artırmış olacağız. Allah nasip ederse 2023 yılının ilk aylarında bu tesisi de Türk tarımının hizmetine sunmayı hedefliyoruz." dedi.

TIBBİ VE AROMATİK BİTKİLERİN ÜRETİMİ YAYGINLAŞACAK

Adana'nın iklimine uygun tıbbi ve aromatik bitkilerin üretiminin geliştirilmesi amacıyla hazırlanan Tarım ve Orman İl Müdürlüğü Bitkisel Üretimi Geliştirme Projesi'nde paydaş kurumlar arasında protokol imzalandı. Adana Valisi Süleyman Elban, projeye birlikte bölge ve ülke ekonomisinde önemli bir yere sahip olan tıbbi ve aromatik bitkilerin üretimini il genelinde yaygınlaştırmayı hedeflediklerini belirterek, Adana'nın 6 ilçesinde yaklaşık 340 dekar alana yaklaşık 694 bin tıbbi ve aromatik bitki ekimi yapmayı planladıklarını açıkladı.

Vali Elban'ın başkanlığında gerçekleştirilen protokol imza törenine Vali Yardımcısı Zafer Öz, Yüreğir Kaymakamı Oğuzhan Bingöl, Yüreğir Belediye Başkanı Fatih Mehmet Kocaispir ile İl Tarım ve Orman Müdürü Muhammet Ali Tekin katıldı. Adana Valiliği koordinesinde yürütülecek proje kapsamında Kozan, Yüreğir, İmamoğlu, Sarıçam, Çukurova ve Ceyhan ilçelerinde yöreye uygun tıbbi ve aromatik bitki çeşitlerinden; tıbbi nane, nane, lavanta, adaçayı, ölmez otu, melisa, çörekotu, papatya, kekik ve biberiyeden oluşan 694 bin 750 adet bitkinin çiftçi bazında dikiminin gerçekleştirileceği bilgisi verildi. Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığı'na desteklenen projeye katkı sunmak amacıyla; Çukurova Kalkınma Ajansı'nın 2020 Yılı Teknik Destek Programı'ndan hibe almaya hak kazanan 'Tıbbi Aromatik Bitki Yetiştiriciliği' kapsamında proje paydaş kurumlarında görevli 29 personele eğitim verildiği bunun yanı sıra Yüreğir Belediyesi tarafından 100 bin adet tıbbi ve aromatik bitki fidesi temin edildiği belirtildi.

Tropikal meyve ihracatı 6,5 milyon dolara dayandı

Türkiye'nin tropikal meyve ihracatı, son üç yılda yüzde 40 oranında artış gösterdi. 57 farklı ülkeye tropikal meyve ihraç eden Türkiye, 2018'de 4 milyon 690 bin dolar, 2019'da 5 milyon 110 bin dolar, 2020'da 6 milyon 461 bin dolar gelir elde etti. 2000'li yıllarda üretimin yaygınlaşmasıyla kivi ve avokado ile tropikal meyve pazarlarında varlık gösteren Türkiye, son yıllarda ejder meyesi, çarkıfelek, karambola, papaya, mangost, guava armudu, mango, ananas, hindistan cevizi, yaban mersini, kumkuat gibi ürünleri ekleyerek ürün gamını genişletti.

2020'de tropikal meyve ihracatında yüzde 28 artış ve 4 milyon 123 bin dolar değer ile kivi birinci, yüzde 22 artış ve 1 milyon 489 bin dolar değer ile avokado ikinci, 518 bin dolar değer ile yaban mersini üçüncü sırada yer aldı. En fazla tropikal meyve ihraç edilen ülkeler ise 1,27 milyon bin dolarla Rusya, 863 bin dolarla Lübnan, 463 bin dolarla Romanya oldu.

İHRACAT POTANSİYELİ YÜKSEK KOBİ'LERE ÖZEL TEŞVİKLER

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın 12 Mart'ta açıkladığı, ekonomiye yatırım, üretim, istihdam ve ihracat temelinde büyütme yönelik Ekonomi Reformları Eylem Planı'nın takvimi ile ilgili bakanlıkların ve kurumların yol haritaları belli oldu. Söz konusu eylem planındaki bilgilere göre bu yıl ihracatın tabana yayılması ve ihracatçıların rekabet güçlerinin artırılmasına yönelik önemli adımlar atılacak. İhracat potansiyeli yüksek KOBİ'lerin dış pazarlara açılmaları daha ileri seviyede teşvik edilecek.

Konuya ilişkin düzenlemeler Ticaret Bakanlığının sorumluluğunda, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının katkılarıyla yılın ilk yarısında tamamlanacak. Yıl sonuna kadar yurt dışı lojistik merkezleri (YDLM) açılarak ihracatçıların potansiyel pazarlara ve dağıtım kanallarına erişimi hızlandırılacak. Bu doğrultuda Ticaret Bakanlığı, Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı ile ortak çalışmalar yürütecek. Ticaret ile Sanayi ve Teknoloji bakanlıklarının iş birliğiyle Ar-Ge yoğun, yüksek teknoloji ve katma değeri yüksek mal ve hizmet üretimine yönelik "Yeni Nesil İhtisas Serbest Bölgeleri" faaliyete geçirecek. Katma değeri yüksek ürün üreten ihracatçıların, rekabet

avantajının ve ihracat potansiyelinin yüksek olduğu ülkelerde alacak sigortası ve alıcı kredileriyle desteklenmesi sağlanacak. Söz konusu destekler için düzenlemeler yıl sonuna kadar hayata geçirilecek. KOBİ'lerin bu dönemde "Devlet Destekli Alacak Sigortası Sistemi"yle güvence altına alınan alacaklarının bankalar nezdinde teminat olarak kabul edilmesi sağlanarak bu firmaların finans erişimi kolaylaştırılacak. İhracatçıların Türk Eximbank destekleriyle ilgili işlemlerinin şube bağımlılığı olmadan dijital kanallardan yapılmasını sağlayacak altyapı dönüşümü 2022 yılının ortasına kadar gerçekleştirilecek.

TÜRKİYE YENİLENEBİLİR ENERJİDE YÜZDE 49 BÜYÜYEBİLİR

Uluslararası Enerji Ajansı (IEA), Türkiye'nin yenilenebilir enerjideki kurulu gücünün 2024'e kadar 21 bin megavat artarak yüzde 49 büyüyeceğini öngördü. IEA'nın Türkiye 2021: Enerji Politikası Değerlendirmesi Raporu'na göre yenilenebilir enerji kapasitesini son 5 yılda yüzde 50 artıran Türkiye, 2019'da en fazla yenilenebilir enerji kapasitesi oluşturan ülkeler arasında Avrupa'da 5'inci, dünyada ise 15'inci sırada yer aldı. Yenilenebilir enerji kaynaklarının elektrik üretimindeki payı 2019'da yüzde 44 seviyesinde gerçekleşti. Raporda, Türkiye'nin güneş enerjisi potansiyelinin tahmini yüzde 3'ünü, rüzgâr enerji potansiyelinin ise yüzde 15'ini kullandığı, yenilenebilir enerjide daha güçlü bir büyüme gösterebileceği ve bu kaynakları elektrik üretimi dışında farklı sektörlerde de kullanabileceği ifade edildi. IEA Başkanı Fatih Birol, Türkiye'nin son 10 yılda enerji kaynaklarını büyük ölçüde çeşitlendirdiğini belirterek, "Hidroelektrik, güneş ve rüzgâr başta olmak üzere yenilenebilir enerji etkileyici bir büyüme gösteriyor. Enerji piyasalarının liberalleşmesinde ve enerji güvenliğinin artırılmasında da önemli ilerleme kaydediliyor." dedi.

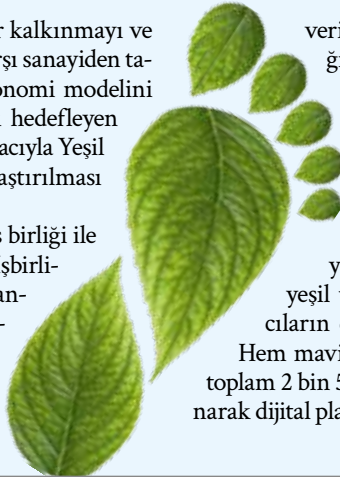
Karbon ayak izini azaltacak firmalara 6 ay istihdam desteği

Adana Sanayi Odası (ADASO), sürdürülebilir kalkınmayı ve tüm ekosistemi tehdit eden öncelikli risklere karşı sanayiden tarıma, ulaştırmadan enerjiye karbonsuz bir ekonomi modelini hayata geçirip ticareti yeniden şekillendirmeyi hedefleyen Avrupa Yeşil Mutabakatına uyum sağlamak amacıyla Yeşil Sanayiye Doğru Topluların İstihdamla Kaynaştırılması (YESAD) Projesi'ni başlattı.

Alman Uluslararası İşbirliği Kurumu (GİZ) iş birliği ile yürütülen, tamamı Alman Federal Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Bakanlığı (BMZ) tarafından finanse edilen Yeşil Sanayiye Doğru Topluların İstihdamla Kaynaştırılması Projesi kapsamında istekli sanayi kuruluşları ve işletmelerle uygulanacak mevcut durum anketi sonrası enerji

verimliliği, atık su ve atık yönetimi, çevre duyarlılığı, üretim ve kaynak verimliliği, dış ticaret ve e-ticaret konularını kapsayan mentorlük hizmetlerinin verileceği belirtildi. ADASO'nun Avrupa Yeşil Mutabakatı kriterlerine uygun şekilde karbon ayak izini azaltmak için hayata geçirdiği proje kapsamında çalışma yürütecek firmalara 6 ay boyunca istihdam desteği sağlanacağı, yalnız üretim teknikleri ile verimliliklerini artıran, yeşil üretim ve verimlilik odaklı metodlarla katılımcıların dögüsel ekonomiye adapte edileceği bildirildi.

Hem mavi yakalı hem de beyaz yakalı çalışanlara yönelik toplam 2 bin 500 dakikanın üzerinde eğitim videoları hazırlanarak dijital platformlarda erişime açılacağı duyuruldu.

ŞEHİRİMİZİ AYDINLATIYORUZ

MERSİN
POWERLED

BELGELERİMİZ

mayatek

• Enerji • Mühendislik

- • Çatı ve Arazi Tipi Güneş Enerji Sistemleri (EPC)
- • Periyodik Bakım, Tesis İşletme, Onarım ve Teknik Hizmetler
- • Elektrik Alt Yapı Ürünleri ve Çözümleri
- • Trafo Tesisleri ve Enerji Nakil Hatları
- • Danışmanlık Hizmetleri
- • Proje ve Mühendislik

Benim Enerjim
Benim Gücüm

giz